

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—, — Poštno-čerkovni
račun 10.603.

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5

Telefon interurban 113.

Cena inseratov: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrt strani
Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—,
1/16 str. Din 125.—, Mali opla-
si vsaka beseda Din 1.20.

Propast in beda ruskih otrok.

Boljševizem je skozinsko razdejalna sila. Zna samo rušiti, ne pa graditi. Razrušil je prejšnje gospodarske in politične razmere v Rusiji, ni pa mogel zgraditi nove, boljše Rusije. Razbil je prejšnje narodno gospodarstvo, ni pa mogel ustvariti pogojev novega, ves narod zadovoljujočega gospodarstva. Zato ni v nobeni panogi ruskega narodnega gospodarstva napredka, povsod propadaje in razsulo.

Svojo razdejevalno silo je ruski boljševizem posebno pokazal na kulturnem in moralnem polju. Boljševiški voditelji so bogotajci in brezbožniki, ki preganjajo vero in cerkev. Svete evangelije so uvrstili med državno prepovedane knjige, iz šol so vrgli vsak verski pouk in vsako versko vzgojo, razbili so tudi krščansko famulijo s tem, da so vpeljali civilni zakon z možnostjo razporoke, kadarkoli hoče mož ali žena.

Vse to je dovedlo do strahovitega propada in strašne bede ruske mladine. O tem se poročajo stvari, ki se nam dozdevajo neverjetne, ki so pa žalibog resnične, saj prihajajo te vesti iz boljševiških virov.

Poročilo boljševiških listov znaša število ruskih otrok, ki so brez doma in strehe, okoli 9 milijonov. Kdor dandanes potuje po ruskih mestih Moskvi, Leningradu, Kijevu i. t. d., najde na ulicah cele trope otrok; za njimi pa gredo orožniki ali vojaki, ki jih ženejo kakor trope živine v kraje njihove pristojnosti. Lunačarski, ljudski komisar za ljudsko prosveto, je o tem pojavu hladnokrvno izjavil: »Krivo bi bilo, ako bi kdo smatral brezdomovinstvo kot prehodni pojav, ki bo kmalu prenehal. Nasprotno, ta pojav vedno raste. Naše socialno življenje dovaja vedno novi dotok brezdomovincev.«

O tem žalostnem pojavu sedanjih ruskih razmer je na zborovanju zdravnikov v Moskvi rekel zdravnik dr. Doif sledeče: »Pripravljen sem boljševikom odpustiti veliko: razsulo vseučilišč, razrušenje parlamentarnega ljudskega zastopstva, usmrčitve, vpeljavo prisilnega dela, razrušenje ruske kulture in znanosti. Eno pa jim ne morem odpustiti: njihove poskuse, s katerimi so po načinu divjih črnskih (zamorških) plemen ugonobili doraščajoči rod, otroke. Kaj takega se še ni poskusilo ne v preteklosti, ne v sedanosti. Uničena je mo-

ralno in fizično (na duši in telesu) cela generacija (rod) ruskega naroda.«

Neka gospa poroča sledeče: »Ko sem po noči hodila po Petrovki, delu Moskve, čujem ropot v neki skrinji za smeti. Prisluskujem. Otroški glasovi so. Vprašajo: Kdo je tukaj? Kaj hočete? Ali nam morete dati dela in kruha? Šest malih, zastradanih človeških bitij se je izkobacalo iz tega nesnažnega skrivališča; navadno jih 10 najde tukaj zavetišče. Na drugem kraju je 200 otrok v veliki petnadstropni hiši zasedlo prostorno podstrešje. Tukaj sredi med tramovi, stebri, prehodi in celimi mrežami pajčevine stanujejo, spijo, živijo in se hranijo. Orožniki in vojaki so poskušali z vsemi sredstvi: z obljubami, pretnjami in nasilnimi sredstvi, da bi jih pregnali. Toda vse zaman. Naposled so pozvali požarno brambo, ki je odžagala spodnji del stopnic. Otroci pa so kakor opi-ce plezali, nekateri dol, drugi gor. Ko so jim pretili z nasilnimi sredstvi, so kričali: »Dajte nam mir, drugače zapalimo celo hišo.«

Slične stvari se poročajo iz Petrograda, sedaj Leningrada imenovanega. V skladih peska, ki je last mestne uprave so si ti zapuščeni otroci priredili stanovanja, kjer stanujejo spijo ter uganjajo strahovite čine pokvarjenosti. Da morejo taki ubogi otroci priti v velika ali tudi manjša mesta, se skrivajo pod železniškimi vagoni ali na spojnih drogih med kolesi ali pa se krčevito oprijemajo stopnjic na vozovih. Na tisoče in desetisoče teh zapuščenih otrok tako potuje v mesta.

Profesor dr. Posdnejev, eden izmed najbolj požrtvovalnih preiskovalcev otroške bede v Rusiji, poroča med drugim: »V Tuapsi ob Črnem morju se ti brezdomovinski otroci imenujejo »kodlo« ali »kodlovci«, kar v ukrajinskem jeziku pomeni toliko, kakor izrodek ali kužna bula. Živijo v organiziranih skupinah, ki ima vsaka svojega voditelja. Po njihovi morali ne sme nobena skupina zavzeti spavališča druge skupine. Med seboj si razdelijo prazne, razpadle zgradbe, bajte, mostove in peščene jame na morskimi obali, kjer otroci obojega spola skupaj stanujejo, živijo ter se zabavajo po svoje. Tropoma se potikajo okoli po ulicah, cestah in tržnih prostorih ter krađejo, kar se vkraji da. Sklepajo med seboj »zakone«; če takšna 11

ali 13 letna »žena« pobegne, se za njo priredi pravcati lov.

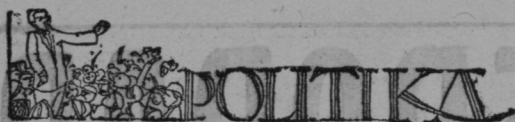
V boljševiškem glasilu »Izvestija« poroča poročevalec iz Erivana o seji transkavkavskega osrednjega odbora komunistov, v kateri je bilo sklenjeno, da se porabi 10.000 rubljev za preureditev stare stolne cerkve v kulturni dom, ki bo nosil na pročelju rdečo sovjetsko zvezdo mesto starega krščanskega križa. »Ko smo se bližali nekdanji cerkvi, sedanjemu kulturnemu domu«, tako piše poročevalec, »smo zapazili velik kup cunj, vreč in cap, ki se je gibal in iz kojega se je razlegal pesji lajež. To so brezdomovinski otroci, spremljani od svojih edinih prijateljev, razdivjanih psov. Naenkrat se je obilica razkuštranih, strašno umazanih otroških glav dvignila iz kupa, potem pa so, tresoč se od zime, zopet izginili v umazani gomili.«

Take so torej posledice komunistične revolucije. Neverjetno zveni vse to, kar poročamo, pa je žalibog vse resnično, ker tako poročajo boljševiški listi sami. In še hujše in strašnejše so razmere. Boljševiki so spremenili ter spreminjajo cerkve v kulturne dome in v zabavišča. Vero so proglasili kot opij (strup) za ljudstvo. Potom državne vlasti in vseh sredstev, ki so državi na razpolago, razširjajo brezverstvo in brezboštvo.

Iz šole so vrgli vsako vero in prepovedali vsako besedo o Bogu, kvečjemu jo dovoljujejo za bogokletje. Razbili so zakonsko zvezo ter dovolili razporoke, ki je popolnoma odvisna od poljubne volje zakonskih. Kadar hočejo, se ločijo, in kolikokrat hočejo skleniti nov »zakon« s kakšno drugo osebo, to lahko storijo. Kdo pa naj potem skrbi za otroke ter jih vzgojuje? Saj ti ubogi otroci staršev nimajo. Rastoča propast in beda ruskih otrok je najhujša obtožba boljševiškega komunizma, programa in dela komunistov. Ta program pa je marksizem = nauk nemškega židovskega pisatelja Karla Marksa, ki na njega prisegajo poleg ruskih boljševikov, tudi socialni demokratje. Tudi to je treba dobro pomniti.

Rogaška Slatina najbolj renomirano zdravilišče proti boleznim želodca, čreves, mehurja, žolčnih kamnov, srea, ledvic in jeter. Najuspešnejše in ceno zdravljenje v maju, juniju in septembru! Zahtevajte prospekte!

V NAŠI DRŽAVI.

Nov trgovinski minister. Dne 1. septembra je bil imenovan za ministra za trgovino in industrijo g. Juraj Demetrovič, bivši pokrajinski namestnik za Hrvatsko in Slavonijo. Novi minister je bil že zaprisežen in je prevzel ministrske posle od ministra Drinkoviča, ki je bil do sedaj zastopnik trgovinskega ministra.

Jugoslavija bo prejela letno po dogovoru v Haagu od Nemčije na vojni odškodnini 6 milijonov zlatih mark.

V Sloveniji ne bo to šolsko leto uknjen nobeden srednješolski razred. Z velikim zanimanjem pričakuje vse zakonite predloženega osnutka ljudskošolskega zakona.

Zmanjšanje števila uradništva. Finančno ministrstvo je izdalo odlok vsem ministrstvom, naj gledajo na to, da po možnosti prihranijo od letošnjega proračuna 10 odstotkov ter naj se radi tega mest, ki so v proračunu predvidena, za sedaj ne spopolnijo. V smislu tega odloka finančnega ministrstva so sedaj vsa ministrstva pričela delo, da končno rešijo zmanjšanje števila uradništva, ki se napoveduje že dolgo. Po vseh ministrstvih delajo na tem, da bo do 15. septembra, ko poteče rok za predložitev proračuna za bodoče leto, ugotovljen stalež vsega uradništva.

Angleška mornarica bo obiskala te dni našo jadransko obal in bo ostala dalje časa v luki v Šibeniku.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Avstrija je vzbujala zadnje dni občo pozornost. Krvavi spopad med oboroženima organizacijama krščanskih socialcev in socialnih demokratov v St. Lovrencu je izzval pozornost cele evropske javnosti. Angleško časopisje je razneslo vest, da hoče krščansko socialna Heimwehr zasesti Dunaj in uvesti diktaturo pod predsedstvom bivšega kanclerja dr. Seipla. Ker so prišle vesti o namerah predčasno v javnost, je vodstvo Heimwehra zanikalo po časopisju svoje nakane. Vsekako je v Avstriji nekaj prevrat v zraku, ker se tudi avstrijska Kmečka zveza združuje s krščanskimi socialci proti socialnim demokratom.

Svet društva narodov v Ženevi je začel zborovati.

Uspeh v Haagu. Celi svet je že bil pripravljen, da bodo dolgovezna posvetovanja po vojni od Nemčije oškodovanih držav v Haagu brez vsacega uspeha. Do načelnega sporazuma je došlo šele 28. avgusta in je bil sprejet v našem listu opisan Youngov plačilni načrt. V Haagu doseženi sporazum je po sklepu svetovnega miru najvažnejši dogovor, ki je končno veljavno uredil pravno vprašanje iz svetovne vojne. Po doseženem sporazumu z Nemčijo bodo začeli te dni strokovnjaki z izdelovanjem poročil o praktični izvedbi Youngovega načrta. Oktobra se bodo

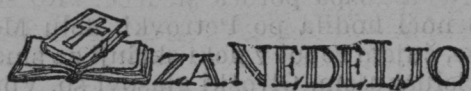
sestali zastopniki vlad h končni dogovoritvi pogodbe. Pomirjenje v Haagu bo rodilo izpraznitev Porenja, katerega bodo zapustile zadnje inozemske čete junija 1930.

Obračun med Židi in Arabci v sveti deželi. Zadnje dni so se vršili pravi spopadi med Židi in Arabci v Palestini. Sveta dežela je pod pokroviteljstvom Angležev. Od sklepa miru po svetovni vojni obljubujejo Angleži Židom in Arabcem samostojnost. Judje iz celega sveta se selijo v sveto deželo, kjer bi naj tvorili samostojno državo. Palestina je pa seve posejana z arabskimi plemeni, katerim ni po godu zbiranje židovstva, ker bi bila ona rada gospodar svetih krajev. Boji med Židi in Arabci so zahtevali 143 mrtvih in 426 ranjenih Arabcev, židov in kristjanov. V spor so posegli Angleži, ki so zbrali v sveti deželi 4000 mož vojaštva in u-

stražovali z oboroženo silo po samostojnosti hrepeneče Žide in Arabce.

Bog ruskih sovjetov Stalin je odstranil iz vseh važnih položajev in izključil iz komunistične stranke znamenitega voditelja tretje internacionale Buharina. Buharinu se bo godilo najbrž ravno tako kakor Trockemu, ki se že potika leta po svetu, a se ga vse boji kot bivšega vojaškega krvnika boljševiske Rusije. Druga žrtev Stalinovega diktatorstva je odstop ljudskega komisarja za prosveto Lunirskega. Na njegovo mesto pride član revolucionarnega sveta Andrej Bubnov. Vrhovno prosvetno mesto v Rusiji je prešlo v roke vojaške osebnosti.

Spor med Rusi in Kitajci, kojega poravnava so že začeli boji med boljševiški in kitajskimi četami, bo poravnano mirno s posebno pogodbo med obema državama.

Friderik Ozanam.

Spominski dan 8. septembra.

Eden največjih mož, kar jih je imela katoliška cerkev, da res svet v 19. stoletju je gotovo Friderik Ozanam. Rojen v Milanu na Italijanskem je preživel svojo mladost v Lionu na Francoskem, kamor se je preselil njegov oče, ki je bil zdravnik. Učil se je prava in jezikov najprej v domačem mestu, nato pa je na željo svojega očeta šel v Pariz, da bi se še bolj spopolnil v pravnih vedah. Že kot mlad dijak je bil Friderik Ozanam, ki se je po mnogih dvomih priboril do trdnega verskega prepričanja, voditelj na novo zbujenega verskega življenja med dijaki. Občevanje z najboljšimi katoliškimi možmi na Francoskem je vedno bolj utrjevalo njegovo krščansko prepričanje in v nemalo njegovo versko navdušenost. Upal si je celo profesorje na visoki šoli opozarjati na njihove krivične izpade proti katoliški Cerkvi in jim priporočati, da naj se temeljiteje poučijo o Cerkvi, da jo bodo pravičneje sodili. 23 let star je napravil doktorat iz prava, dve leti pozneje iz književnosti.

Najprvo je postal odvetnik in se na ljubo svoji stari, bolehnii materi naselil v Lionu. Leta 1840 pa so ga po sijajno prestani izkušnji poklicali za profesorja književnosti na visoko šolo v Parizu. Po 40 letih je bil Ozanam prvi, ki je kot prepričan katoličan dobil mesto na vseučilišču v glavnem mestu Francije. Kot profesor je bil ljubljenec svojih dijakov. Celó Beran, poznejši brezverski pisatelj, je moral o Ozanamu priznati: »Kako krasna duša! Kako smo ga ljubili!« Kot profesor in kot pisatelj je vedno zastopal stališče, da se mora Evropa za svojo omiko zahvaliti krščanstvu.

Ozanamovo največje delo, radi katerega še tudi živi njegov spomin pri milijonih ljudi, so pa Vincencijeve konference. Pariški dijaki so imeli razna društva, imenovana konference, na katerih so se razgovarjali o raznih vprašanjih, ki so jih zanimala. V nekem takem dru-

štvu je Ozanam nekoč z vso ognjevitostjo govoril o velikih delih, ki jih lahko pokaže katoliška Cerkev v letih svojega obstoja. Nek dijak, ki je bil nasprotnega mišljenja, mu je odvrnil: »Vi imate prav, če govorite o preteklosti. Nekdaj je krščanstvo delalo čudeže, sedaj je pa mrtvo. In vi, ki se postavljate, da ste katoličani, kaj napravite vi? Kje so dela, ki govorijo o vaši veri, ki bi nas silila k vpoštevanju vaše vere in nas prisilila, da bi jo tudi mi sprejeli?« Nad Ozanama je prišlo kakor razsvetljenje. Priznal je: »Imate žalibog prav. Vse premalo delamo iz svoje vere.« In premišljeval je, s čim naj bi katoličani pokazali svojo živo vero. Kmalu je pa svojim somišljenikom naznanil: »Pomagajmo svojim ubogim sobratom, kakor je delal Kristus in je tudi nam zaukazal.« In v majniku l. 1833 je z osmimi tovariši ustanovil prvo Vincencijevo konferenco v podporo revežev.

Svojo ustanovo je imenoval Ozanam po Vincenciju Pavelskem, ker je ta svetnik tako svetnik krščanskih dobrodelnosti. Vse delo v Vincencijevih konferencah je postavil Ozanam na nadnaravno podlago. Udje teh konferenc naj podpirajo siromake ne iz posvetnih nagibov, na primer, da bi s tem pridobivali pristašev itd., temveč le iz ljubezni do Boga in ker je to ena največjih Kristusovih zapovedi. In udje teh konferenc naj se ne zadovoljijo, da dajo za podporo revežev kak prispevek, ne, oni se naj osebno pečajo z reveži, naj jih obiskujejo, se razgovarjajo z njimi, naj jih tolažijo, poučujejo, tudi opominjajo. Vse pa naj izvršujejo v pravi krščanski ponižnosti, ne da bi iskali svojo hvalo, kako priznanje od ljudi.

Na njegovem velikem delu je očitno bil božji blagoslov. Že, ko je Ozanam živ, je bila njegova ustanova znana in razširjena po vsem katoliškem svetu. Ozanam je skušal vsem udom teh konferenc viliti svojega duha v pismih, ki jih je pisal posameznim konferencam, kajti on je bil trdno prepričan, da more svetu pomagati in ga osrečiti le ta duh prave ljubezni do bližnjega. O tem se je čisto jasno izrazil v nekem pismu, v katerem je pisal: »Vprašanje, ki loči ljudi naših dni, ni vprašanje kake politične oblike, temveč je socialno vprašanje,

to je gre za to, kdo bo prevladal, ali duh sebičnosti ali duh žrtvovanja, ali bo človeška družba velika izkoriščevalka od strani močnejših ali pa bo družba veliko žrtvovanje v korist slabih in ubogih.« Kakor je Friderik Ozanam pisal in vzpodbujal druge, tako je tudi sam ravnal. Revezem je bil brat in oče. Vsako podpora je dal iz notranje ljubezni. Obiskoval je reveže po njihovih domovih, večkrat pravih brlogih. Ljubeznivo se je pogovarjal z njimi, tolažil jih je, prijazno jih je sprejemal in poslušal tudi v lastni hiši. Vz gledno je bilo tudi njegovo družinsko življenje. Studenec, iz katerega pa je vse to teklo, je bila njegova živa vera. Vsak dan je redno in iskreno molil, velikokrat je sredi med reveži pristopal k sv. zakramentom, vsak dan je pa vsaj pol ure čital sv. pismo »svoj vsakdanji kruh«, kakor ga je imenoval in je iz njega črpal svojo življenjsko modrost.

To lepo življenje je bilo pa kmalu končano tukaj na zemlji. Trdnega zdravlja Friderik Ozanam nikdar ni bil. Leta 1852 pa se ga je prijela še neka mrzlica, ki je pomalem pila njegove moči in življenje. Šel je sicer v Gornjo Italijo na oddih, a bivanje v teh krajih je bila za njega le še priprava na smrt. Še iskreneje je molil, še več čital iz sv. pisma, še pogosteje prejemal sv. zakramente. Domačini so ga splošno imenovali »svetniškega tujca«. Ko se mu je bolezen vedno slabšala, je zaželel v domači kraj. A ni mogel več do Pariza, prišel je samo do Marseja. Tam ga je bolezen tako strla, da ni mogel potovati dalje. Sprejel je z veliko pobožnostjo zakramente za umirajoče in je duhovniku pri molitvah sam odgovarjal. Ko ga je nek prijatelj opominjal, naj zaupa v Boga, mu je odgovoril: »Zakaj naj bi se bal? Jaz ga tako iskreno ljubim.« 8. septembra l. 1853 je dvignil svoje roke ter glasno zaklical: »Moj Bog, usmili se me!« ter je nato izdahnul svojo dušo star 40 let.

Po svojih Vincencijevih konferencah je postal Friderik Ozanam znan po vsem svetu in je po njih storil še tudi po svoji smrti ogromno mnogo dobrega. Papež Pij XI. je udom Apostolstva molitve za mesec september letošnjega leta naložil, da molijo za prospeh teh Vincencijevih konferenc. In je res treba, da se v današnjem času, ko je toliko bede, širi ta dobrodelna ustanova velikega Ozanama in da se pri katoličanih vedno bolj širi in utrjuje Ozanamov duh. Molimo ta mesec tudi mi, da se ta duh močno usidra tudi v naših dušah in v vsem našem ljudstvu!

*

Važnost dobrega časopisja. Kardinal Lucon, nadškof v Reimsu je pred kratkim poslal svojim vernikom pastirski list. V njem govori kardinal predvsem o tisku in pravi: »Tisk je močno sredstvo, s katerim človek širi svoje ideje in vpliva na javno mnenje. Taka sredstva so knjige, predvsem pa časniki. Časnik odgovarja naši radovednosti. Ako je list dober, more silno dobro delovati, a ne izrečeno veliko hudega storiti, ako je slab. Vsak mora priznati, da je slab časopis kriv odpada od vere, razširjanja krivih nazorov, slabega življenja, proti-

socialnih revolucionarnih in anarhističnih nauk. Zato je skrajna potreba in dolžnost, da se proti časopisom, ki napadajo vero, izpodkopujejo pošteno življenje in red, postavijo taki, ki vse to branijo in prepovedujejo.«

Naklada raznih časopisov. Nemški katoličani imajo zelo dobro organizirano svoje krščansko časopisje. To se vidi iz višine naklad, v katerih se tiskajo njihovi časopisi, posebno nabožni. Tako se nekateri tiskajo v 450.000, 400.000, 300.000 izvodih. List, ki je določen, da budi pri avstrijskih katoličanih versko zavest se tiska v 652.000 izvodih, dunajski cerkveni list (kakor pri nas »Nedelja«) v 100.000 izvodih.

NOVICE

Župnijski izpit so napravili v Mariboru sledeči gospodje: **Breznik Janez**, kaplan v Bogojini v Prekmurju, **Kupčič Janez**, prefekt v dijaškem semenišču v Mariboru, **Lužar Franc**, kaplan pri Sv. Trojici v Halozah, **Neudauer Matija**, kaplan pri Sv. Lovrencu v Sl. goricah in **Peitler Alojzij**, kaplan v Ljutomeru. — Nastavljen je za kaplana pri Sv. Barbari v Halozah **Božnar Anton**, dosedaj duhovnik ljubljanske škofije. Prestavljen je kaplan **Alojzij Ciglar** od Sv. Barbare v Halozah k Sv. Ani v Slov. goricah.

Začetek šolskega leta v kn. šk. dijaškem semenišču v Mariboru. Z ozirom na vpisovanje na državni gimnaziji naj pridejo v zavod dosedanji gimnazijci v četrtek, dne 12. septembra popoldne, ali v petek, dne 13. septembra zjutraj. Na novo sprejeti provoščolci pa naj pridejo v petek, dne 13. septembra popoldne. — Ravnateljstvo.

Žrtev železniške nesreče. Dne 27. avgusta se je pripetila na mariborskem glavnem kolodvoru železniška nesreča, ki je zahtevala smrtno žrtev. Železničar Vinko Gorjak je zapisoval številke vagonov pred tovornim skladiščem. Ko je ravno pisal številko njemu nasproti stoječega vagona, je stal preblizu tira, na katerem so odbili nekoliko vagonov od stroja, ki so drdrali proti Gornjaku. Prvi vagon ga je sunil na desno stran prs tako močno, da je padel na tla. Padel je tako nesrečno, da je prišel z desno roko pod kolo, ki mu jo je popolnoma odtrgalo. Rešilni oddelek je prepehljal obžalovanja vrednega ponesrečenca v bolnišnico, kjer je pa revež živel samo še devet ur.

Vlak ga je povozil. Dne 28. avgusta kmalu popoldne se je zgodila pri Slovenjgradcu smrtna železniška nesreča. Šofer in prodajalec mariborske tvrdke Rudolf Welle — Anton Horvat je pripeljal iz Šmartna proti Otiškemu vrhu Pri Slovenjgradcu. Ko je hotel z avtomobilom preko železniškega tira, je privozila lokomotiva, ki je zagrabila avto s šoferjem vred in ga vlekla seboj kakih 70 m daleč. Težko ponesrečenega in nezavestnega Horvata so prepeljali v slovenjgraško bolnico, kjer je umrl, ne da bi se bil zavedel.

Katoliški shodi. Meseca julija so imeli na Holandskem velik katoliški shod. Pri tej priliki je pisal nek časopis o delu, ki naj se vrši na takih shodih. Povdarjal je, da so lahko ti shodi dvoje vrste. Eni, na katerih se z gorečimi besedami kaže na lepoto krščanske vere in kaže na uspehe, ki jih ima vera še tudi v naših časih. Ti shodi naj udeležence za vero navdušijo. Na shodih druge vrste naj pa se z vso odkritosrčnostjo pokažejo tudi veliki nedostatki, ki se nahajajo v katoliških vrstah. To pa radi tega, da spoznavamo sami sebe in to, kar je napačno in pomanjkljivo, popravimo. In taki shodi so tudi zelo potrebni.

Čudno srečanje z obešencem. V Svečini imajo mrtvašnico tik gozdiča. V petek, dne 30. avgusta sta imela opravka pri mrtvašnici v Svečini šofer Fras in sin svečinskega peka Smonika. Šofer je stopil v zgoraj omenjeni gozdček na potrebo. Ko se je ozrl naokrog, je zapazil nad seboj na veji obešenca. Si lahko vsakdo predstavlja, da se je ustrašil. V obešencu so spoznali 60 letnega Ivana Marcholda od Gor. Kungote. Marcholda so doma že več dni pogrešali in je tudi njegovo truplo pričalo o tem, da je visel dalje časa.

Umrli je obče spoštovani župan v Slovenjgradcu g. Franc Vrečko, upokojeni šolski ravnatelj v starosti 75 let. Blagopokojni je bil 5 let župan slovenjgraškega mesta in pri zadnjih odlikovanjih mu je bil radi vsestranskih zaslug podeljen red sv. Save IV. stopnje. G. županu Vrečku bo ostal časten in hvaležen spomin med vsemi, ki so poznali njega in njegovo mnogoletno plodono javno delovanje!

Podivjanost. Nek Dunajčan se je vozil zadnje dni s svojo ženo z avtomobilom po naši državi in obiskal tudi Slovenijo. Zadnjo soboto, dne 31. avgusta sta si ogledala Dunajčana Ptuj in se peljala proti Mariboru. Kakih 5 km izven Ptuja je pognal vaški pobalin kamen v šipo, ki je pritrjena spredaj na avtomobilu. Kamen je debelo šipo prebil in drobci stekla so težje ranili Dunajčanko po obrazu, da je morala v Mariboru poiskati zdravniško pomoč. Pobalina niso mogli izslediti. Ravnokar opisano obnašanje podivjane mladine ne dela slovesa sicer mirnim slovenskim krajem!

Važno za lastnike koles. Tatvine koles so zadnja leta po mestih kakor je Maribor na dnevnem redu. Obstojajo cele organizacije, ki se pečajo s tatvino koles. Nakradeno blago razderejo, zamenjajo z drugimi deli, prepleskajo in lastniku je zabrisana prav vsaka sled za uzmovičem. Kolikokrat je citati, kako se je posrečilo tej ali oni policiji, da je izpraznila in vtaknila pod ključ kar celo gnezdo mladostnih tatov koles. Pred kratkem je imela žandarmerija opravka s pretkanim in poklicnim kolesnim tatom. Orožnik ga je vzel po aretaciji in ga vprašal, kje prav za prav tiči ključ do spretnosti v tatvini koles. Nepridiprav je razjasnil nečedno zadevo tako-le: »Oni, ki hoče izmakniti neopaženo kolo, mora to storiti takoj, ko

Dijakom in njihovim staršem!

Ob začetku šolskega leta se vam priporoča za nakup šolskih knjig in vseh šolskih potrebščin

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU
Aleksandrova cesta 6 in Koroška c. 5.

Vsem nakupovalcem pri takojšnjem plačilu lepe nagrade!

je odložil lastnik becikl iz rok in se podal v gostilno, trgovino ali kam drugam po opravkih. Od časa, ko je pustil kolo ob zidu hiše na cesti in do tedaj, ko je končal najnujnejši opravke in najbolj kratek razgovor preteče pet do deset minut. Te minute so zlato za tatu. Mora skočiti na še toplo kolo in se odpeljati. Kakor hitro je pa lastnik že v krčmi pri četrtinki vina, ali v trgovini pri pudlu, bo vedno lukal venkaj in pazil na kolo. Nobeden količkaj brihten kolesarski tat ne bo izmaknil becikla, ki je dalje časa zunaj ob zidu, ker ta tatvina se navadno ponesreči. Glavno pravilo kolesarskih tatov je: Usedi se na še toplo kolo in hitro dalje! Te besede smo zabeležili radi tega, ker so začela tudi po deželi izginjati kolesa izpred krčem in trgovin.

Velika avtomobilska nesreča v bližini Fale. V Maribor so dospele vesti, da je pri Fali zdrknil v Dravo avto neke industrijske tvrdke. Potniki in šofer so se s težavo rešili, a avto je ostal v Dravi.

Zeppelin na poletu okoli sveta. V zadnji številki smo pustili Zeppelina v ameriškem mestu Los Angeles, kamor je prifrčal preko Tihega Oceana iz japonskega glavnega mesta Tokijo. V Los Angelesu je pristal zrakoplov v ponedeljek 26. avgusta ob 7. uri zjutraj. Na letališču ga je pozdravilo v zraku 100 letal in nekaj stotisoč gledalcev na tleh. Po natančnem pregledu motorjev in oboda zrakoplova se je odpeljal »Zeppelin« v torek 27. avgusta ob 9. uri dopoldne iz Los Angelesa proti Lakehurstu v bližini Newyorka. Iz Friedrichshafena ob Bodenskem jezeru do Los Angelesa je prevozil »Zeppelin« 26 tisoč km v 231 voznih urah in napravil povprečno 113 km na uro. S prihodom v Lakehurst in z obkrožitvijo kipa Svobode v Newyorku je zaključil »Zeppelin« svoj veliki polet okoli sveta.

Zrakoplov »Zeppelin« se je dvignil 1. septembra z letališča v Lakehurstu pri Newyorku in nastopil pot preko Oceana v Evropo in v svoje pristanišče v Friedrichshafen ob Bodenskem jezeru.

Nov »Zeppelin«. Posrečeni polet nemške zračne ladje »Zeppelin« (L. Z. 127) je tako osrčil voditelja zrakoplova dr. Eckenerja, da je sklenil zgraditi novega velikana »L. Z. 128«, ki naj po obsegu še prekosi sedanji zrakoplov. Medtem ko ima sedanji »Zeppelin« 105.000 kub. metrov plina, ga bo imel novi orjak 150.000 kubičnih metrov. Dolg bo 245 metrov (sedanji meri približno 236 m) in bo imel 7 motorjev, ki bodo razvijali 4240 konjskih sil (L. Z. 127 razpolaga z 2750 konjskimi silami). Načrti za grad-

njo novega »Zeppelina« so že odobreni in notranja oprema prostorov je poverjena izkušenemu strokovnjaku profesorju Breuhausu.

V Parizu je 34 tisoč prerokovalnic. **Izkopine hunskih grobov.** Divji Huni, ki so bili šiba božja za naše kraje pod kraljem Atilom (umrl leta 453), so so tudi Slovencem v živem spominu po starih pregovorih. Glavno zatočišče krvoločnega hunskega naroda je bila današnja Ogrska. Pred kratkem so zadelo v bližini ogrskega mesta Szeget na hunsko pokopališče in odkrili dosedaj 120 grobov. V ženskih grobovih so našli srebrne in bronaste okraske, železne nože in druge potrebščine. V moških grobih so dobili: 3 meče, železna bodala, pušice in okraske za pase. V bližini kraja Szentes so našli na hunskem pokopališču na žensko obleko iz biserov, ki se je držala še okostenjaka. Izkopali so na istem kraju hunskega jezdeza, ki je bil pokopan s konjem vred in v polni bojni opremi. Zanimiva sta dva groba, v katera so vrgli dva usmrčena zločinca. Gre za enega moškega in eno žensko. Na ženskem okostju manjka desna roka. Prav dobro je poznati kje ravno je bila roka s silo iztrgana. Gotovo je bila ta Hunka kaznovana radi tatvine. Moškega zločinca so usmrtili s puščico, koje konec so našli v prsnem košu.

Pridelek zlata leta 1928. Leta 1928 se je pridelalo na celem svetu zlata 610 tisoč kg. Od tega odpade na Afriko 58 odstotkov, na Ameriko 27, na Evropo in Azijo 6 in na Avstralijo 3.

Malo prebivalstvo, ki je pa kulturno zelo visoko. Švedska ima le 6 milijonov prebivalcev, 313 časopisov in 1200 znan-

stvenih, smešnih in gospodarskih listov.

Najmanjša občina na svetu. Največja občina na svetu je London, ki šteje več nego 7 milijonov prebivalcev. Najmanjša občina je v bližini Pariza in se imenuje »Le Tartre Gandran«. V občini so štiri hiše, pet moških, štiri ženske in en otrok. Občina ima svojega župana, ki ima pravico, voliti predsednika francoske republike.

Kameniti koledar. Angleški zvezdogled Normen Lockyer se je zanimal za skrivnosti ogromnih kamnov pri Stonehenge na Angleškem. Slučajno je razvozljal več stoletno uganko. Na potovanju po Grčiji je zapazil kip, o katerem so trdili, da posine nanj solnce le enkrat v letu. Zvezdogled se je povspel po dolgem računanju do prepričanja, da doseže kip zahajajoče solnce dne 21. junija vsacega leta. To ga je dovedlo do tega, da je napravil isti poskus doma na Angleškem pri gromadah kamena v Stonehenge. Odkril je, da so kameniti orjaki postavljeni tako, da se jih dotaknejo solnčni žarki le na pragu poletja in zime. Je bilo to pred več nego 2000 leti najbolj enostavno sredstvo, ki je kazalo kmetom kot kameniti koledar, ob katerem času morajo zemljo obdelati, sejati in žeti.

Mestna občina ptujska razpisuje za letošnje šolsko leto eno mesto brezplačno in pet mest po nižani ceni mesečno 350 Din v dijaškemu domu za dijake, ki obiskujejo višje razrede gimnazije. V poštev pridejo le dijaki z odličnim in prav dobrim uspehom ter se bodo v prvi vrsti upoštevali dijaki iz Prekmurja. Dijaški dom v Ptujju nudi svojim gojencem ne samo celotno oskrbo temveč tudi zanesljivo nadzorstvo in uspešno vzgojo. Dijaki, ki se zanimajo za eno izmed zgoraj razpisanih mest, imajo predložiti svoje prošnje opremljene z dokazi o premoženjskih razmerah staršev in učenem uspehu mestni občini ptujski najkasneje do 9. septembra tega leta.

Zobozdravnik Dr. FRANC KARTIN
specialist za zobne in ustne bolezni,
Maribor, Slovenska ul. 9, zopet ordinira.
1077

Strokovni zdravnik za ženske bolezni dr. Fran Toplak zopet redno ordinira, Maribor, Glavni trg 18.

Od navadnega leda do sladoleda.

Po vojni sta se izdelovanje in prodaja sladoleda tako razširila, da vidimo celo kmetsko mladino, kako se hladi s to slaščico.

Tisočletja so zatonila, predno se je posrečilo umetno pridelani led spreminiti v prehranjevalno sredstvo.

Da so si tudi v starih časih hladili v mesecih vročine pijače, nam dokazuje mesto v pregovorih kralja Salomona, ki se glasi: »Kakor mrzlota snega ob času žetve, tako je zvesti sel onemu, ki ga je poslal in poživi dušo svojega gospoda.«

Judje so znali zimski sneg ohraniti čez poletje. Ravnotako je dokazano, da so tudi stari Grki ter Rimljani gradili kleti za shrambe ledu. V onih starih časih so izkopali globokejšje jame, v ka-

tere so naphali snega, ga skrbno pokrili s travo ter stelo in v vročini so metali koščke snega v razne pijače. Omenjeni način ohlajenja ni bil posebno snažen. Stari narodi so začeli misliti na to; brez snega in ledu si pomagati do hladilnih pijač. Po zapiskih rimskega zdravnika Galena je bil najboljši način, izdelati osvežujočo pijačo, ta, da se voda najprej skuha, ulije v lončene posode in izpostavi prepihu na vrhu strehe. Drugi dan so lončene vrče od zunaj zmočili, jih ovili s svežimi rastlinami, jih položili v jame in tako je ostala voda hladna celi dan. Umetnost, izdelati umetni led, ni bila znana starim Grkom ter Rimljanom. In vendar je bil umetni led v nekaterih pokrajinah že bogzna kako dolgo v rabi, ker je poznan še da-

nes najbolj priprostim narodom in ga opisujejo indijski pisatelji tako-le: Glinaste posode so devali po noči v podzemski votline. Voda je zmrznila in led so hranili v zemlji.

Angleški kralj Alfred Veliki poroča iz zgodnjega srednjega veka o človeškem plemenu Estov, ki znajo proizvajati mraz in radi tega lahko obvarujejo mrtve dolgo pred trohno.

V splošnem pa umetni led ni bil znan ne v starem in ne v zgodnjem srednjem veku. Ako so hoteli tedaj piti hladno vino, so ga hranili prav v globokih kletah, kakor jih je še danes videti po starih gradovih.

Znano je tudi, da so posedali sultani in paše v okolici Carigrada posebne kleti, iz katerih so poleti prodajali led za drag denar.

Še-le Španec Blaž Villa Franka, ki je živel leta 1550 kot zdravnik v Rimu, je iznašel, da so se pijače ohladile, ako so jih v posodah pogreznili v vodo, v katero so poprej pomešali salpeter. Za salpetrom so začeli uporabljati navadno sol.

Leta 1607 se je posrečilo zdravniku Latinu v Neapolju, da je izdelal led na ta način, da je prepojil vodo s soljo. Iz Italije se je razširilo izdelovanje umetnega ledu po celem kulturnem svetu.

Zopet je bil Italijan Procope Conteaux, ki je leta 1660 na umeten način zamrznil sadne soke in postal ustvaritelj sladoleda.

Splošno so začeli uporabljati led kot hladilno prehranjevalno sredstvo začetkom 19. stoletja v Italiji in od tamkaj se je raznesla danes v vročini tolikanj blažilna iznajdba po svetu.

*

Najnovčiji strup.

Da ni obrodila v ameriških Združenih državah alkoholna prepoved nameranega ter zaželjenega uspeha, je znano celemu svetu. Vse kazni proti uvozu alkohola, žična ovira med Kanačo in Združenimi državami in razni drugi protialkoholni ukrepi ne morejo Amerikancev ovirati, da se ne bi udajali alkoholu. Ker je dobava alkohola zelo otežkočena in so opojne pijače neizmerno podražene, uživajo ubožnejši ljudje škodljivi alkohol. Pred kratkem se je udomajčil v Združenih državah nov alkoholni škodlivec nižjih slojev — takozvani »ganja«. Uživanje baš imenovane sredstva je za Amerikance veliko bolj opasno, nego bi bilo dovoljenje za zopetno pitje.

Pred leti je bil na otoku Jamajka (eden od Velikih Antilov pred srednjo Ameriko) prenešen od indijskih delavcev v azijski Indiji dobro uspevajoči lan. Iz indijskega lanu se pridobiva prej imenovano mamilno sredstvo »ganja«. Očividno je, da užitek »ganje« v malenkostnih količinah v človeku povzdiigne delazmožnost. Kakor pri drugih mamljivih strupih: morfij, kokain itd. se človeško telo pri enakomernem uživanju navadi na strup in se ga razburka le tedaj, ako se vzame od dneva do dneva nekoliko več. Vsi strupi pa, ki jih uživaš stalno in vsak dan več, učinkujejo porazno na živce. Med tem ko

Krajevnim šolskim odborom!

Na vsa šolska vodstva smo poslali obvestilo, da dajemo pri direktnem naročilu Majcenove Prve čitanke na vsakih 10 naročenih izvodov po 2 knjigi za revne učence. Enako pri naročilu Lavtarjevih računih 10 % popusta. Zvezke imamo odgovarjajoče najnovejšim oblastnim predpisom. Na 100 naročenih zvezkov damo 10 zvezkov za revne učence. Šolske potrebščine vseh vrst nudimo po konkurenčni ceni. Blagovolite pri sebi, ko naročate šolske potrebščine za novo šolsko leto, oddati naročilo

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU

morfij živce uspava in napravlja človeka javnosti in okolici nenevarnega, pa uživanje »ganja« strupa živce razburi tako, da človek nekako pobesni in izgubi vsako razsodnost. Od »ganja« vpijanjeni so za okolico bolj nevarni nego divja zver.

Vlada na otoku Jamajka ni smatrala skraja novi strup za nekaj nevarnega. Še-le kasneje, ko se je gojenje indijskega lanu po otoku vedno bolj širilo, ko so začeli »ganjo« izvažati v velikih množinah in so nekateri prodajalci neizmerno in hitro obogateli, je prepovedala sajenje pogubonosnega lanu. Prepoved je prišla prepozno in nikdo se ni prav zmenil za njo. Iz Jamajke se je razširil »ganja« strup po srednji Ameriki v Združene države, kjer ga pušijo, požirajo v pilulah, ali pa tudi pijejo kot tekočino. Največ »ganje« se izvozi danes iz Jamajke v Združene države.

Število najbolj divjih zločinov raste v Ameriki od dne do dne. Porast zločinstva pripisujejo prikritemu uživanju »ganje«. Sam predsednik Hoover je trdil pred kratkem na javnem zborovanju, da rodi »ganja« letno v Združenih državah najmanj 900 umorov. Zločini, izvršeni v »ganja« pijanosti imajo to posebnost, da jih povečini oblasti ne morejo razkriti. V podkrepitev naše trditve navajamo tukaj dva zgleda:

Eduard Simms iz St. Mary je ubil v »ganja« omamljenosti: svojega očeta, svojo taščo, še več domačih ter razmesaril mulo na nepopisno grozovit način. Poklicana policija ga ni mogla drugače ukrotiti, kakor da ga je ustrelila od daleč.

Opisanemu slučaju enak se je prigodil zadnje dni v glavnem mestu na Jamajki v Kingstonu. Tamkaj je ubil od »ganje« pobesneli 2 osebi, 3 je pa težje ranil. Tudi tega so ukrotili le na ta način, da so ga ustrelili.

»Ganja« je najmodernejši, a grozni strup, ki bo nižje sloje Združenih držav podivjal.

*

Doživljaji opice.

Pred nekoliko leti je obogatel zoologiški vrt berlinski za opico mangot iz Gibraltarja, čije dogodek je povzročil precej smeha vzornim angleškim zakonom. Imenovana opica dosega velikost šest ali osemletnega otroka. Ima dosti krepko telo ter se skriva po skalovju Gibraltarja. Razen drugih lastnosti, lepih in nelepkih, kaže ta opica veliko čuječnost in stražnost. Kakor hitro se bli-

ža kaj sumljivega, zažene na straži stoječa glasen krik in kakor bi trenil, izgine cela tolpa med glasnim rjoventjem in žlobodranjem. Angleška vlada je prepovedala, preganjati to zver. In izdan je bil zakon, ki je pod visokimi kaznimi prepovedoval usmrtiti sleherno opico z Gibraltarja. Radi tega so postali mangoti neizmerno predrzni. Posebno sta se odlikovala nek samec in samica. Doprinašala sta ostudne kradeže, pritihotapila se v hiše ter odnesla, karkoli se je dalo. Nekega dne se prikrade zločinski par v samotno hišo sredi pobočja, kjer v odsotnosti domačih vse premeče, celo dojenčku v zibelki ni prizanesel. Bodisi, da se njima dete ni dopadlo, bodisi da sta imela kakšen drug vzrok, dotirala sta ga do te mere, da je umrlo. V tem so se vrnili starši otroka, zapodili zlodejca ter se podali h guvernerju s pritožbo, da sta opici povzročili otroku smrt.

Guverner, nehoteč slučaja sam razpravljati, skliče vojaški sod, kateri je obsodil opici na smrt. Naposled je bilo sklenjeno, končati ju s strupom. Vsaki opici so podali smokey (figo), v kateri se je nahajala množina strihnina. Samica je smokey požrla ter je po nekotnih trenutkih v groznih mukah poginila. Samec pa je smokey dolgo opazoval, našel strup, ga povohal, ni pa se ga mu ljubilo, strup je lepo odstranil in pogoltnil samo smokey. Ostal je dočela zdrav in živ. Toda zdaj je bil dober nasvet drag. V angleškem zakonu je bil paragraf, da se obsodba povodom kakšnega izrednega naključja opusti. Ni preostajalo drugega, nego pustiti samca brez kazni. Eden izmed častnikov si ga je vzel na dom in ga daroval naposled neki angleški dami, bivajoči na otoku Malta. Ondi se je spočetka še dosti lepo prilagodil domačim razmeram, obnašal se dosti obzirno in jedel skupno z družino. Toda nekoč je v odsotnosti gospe in služinčadi napravil veliko škodo na zagrinjalih, preprogah in žlahtnih kamenih, vsled česar je bil darovan dalje. Naposled je prišel v last neke družine v Hamburgu, katera ga je prodala zoologskemu vrtu v Berlinu. In bo do svoje smrti obsojen v kletko, odkoder zamore tožiti po izgubljeni svobodi, katere ni uvaževal in si jo je s svojo grobstvo za vselej uničil.

Oče, ki je umoril 11 otrok. V vasi blizu francoskega mesta Lyon so zaprli 51 letnega posestnika Augustina, kateri je obdolžen, da je umoril 11 svojih otrok in jih zakopal na svojem vrtu.

Šentpeterske znamenitosti.

Ne-le pravljice, temveč tudi svoje znamenitosti ima župnija Št. Peter pri Mariboru in to take, s katerimi se malo krajev zamore ponášati.

Pokopališče ali »žerf« pod župno cerkvijo.

Kristjani prvih časov so trupla svojih rajnih pokopavali bodisi blizu cerkve ali pa pod njo v zato določenih prostorih. Šentpeterska župnija še ima danes svojo pokopališče okrog podružne cerkve M. B. na Gorci, odkoder je tako lep razgled, kakor se je izrazil nek gospod iz Ljubljane, kakor je lepa naša narodna pesem. Svojtčas nekako do okrog leta 1787 pa je bilo župnijsko pokopališče okrog cerkve Sv. Petra. Na tem starem pokopališču počivajo nekdanji šentpeterski župniki: Harmann, Škof in Golob.

Pod cerkvijo sv. Petra se nahaja podzemeljska kapelica, »žerf« imenovana. V tej kapelici, ki je dolga 12 m in 4 m široka, so pokopavali duhovnike, odličnejše župljane in osebe, ki so si pridobili za župnijo posebne zasluge. Spredaj v kapelici je oltar, na katerem se je svojčas vsako leto na vernih duš dan opravila sv. maša. Sedaj se vrši na omenjeni dan le še

procesija iz cerkve, kjer se opravijo molitve za rajne. Oltar sv. Križa je menda iz pločevine. Na vse strani so v steno vzdani grobovi ali tudi rakve imenovani. Za oltarjem je častno mesto deset grobov, kjer počivajo zemeljski ostanki duhovnikov šentpeterskih župljanov, med temi tudi župnika Barthalatti, umrlega l. 1724. Njegov grobni napis v latinščini se končuje: »Kar je dobrega storil, ima.« Za oltarjem pa počiva truplo stavitelja sedanje cerkve župnika dr. Janeza Sittich, kateri je umrl 4. januarja 1759. Grobni napis se končuje: »Naj počiva stavitelj templja!«

V žerfu je 64 grobov, med temi dobra tretjina zazidanih, druge so pa še na prostem. Ker je bil svojčas vhod v žerf iz cerkve, je tudi to podzemeljsko bivališče rajnih zadela prepoved cesarja Jožefa II., ki je zapovedal vse slične žerfe zazidati. Šele l. 1857 je dal župnik Marko Glaser predreti debeli cerkveni zid ter napraviti prizidek zunaj cerkve in vhod v žerf od zunanje strani oskrbeti. In tako je bil l. 1868 deficient Jožef Dornl zopet v žerf položen k zadnjemu počitku. Na desni strani žerfa je precej velik prostor — kostnjak — imenovan, kjer je mnogo kosti mrličev zloženih, kjer čakajo vstajenja. Kapelica ali žerf bi bila potrebna popravila in potem tudi večje brige za vzdrževanje.

»Ilustrirani Slovenec«, priloga »Slovenca« z de 3. avgusta tega leta je prinesel tudi nekaj slik iz opisane podzemeljske kapelice. — A. K.

lovanju, poročilo o zimski pozebi in škodljivcih ter sklepi usmerjeni na poravnava te škode s proučevanjem sadnega izbora, poročilo o sadni letini in sklepi za morebitno pokrajinsko sadno razstavo v Ptuj, oziroma lokalne prireditve. — Na zborovanju bodo zastopane podružnice po dveh delegatih, oblastni odbor, sadjarska in kmetijska šola ter kmet. okr. urad.

Poročilo o stanju hmelja v Savinjski dolini. Obče obiranje hmelja, ki se je pričelo dne 16. avgusta, je v polnem teku. Zaradi pomanjkovanja obiravcev in zbog nizkih cen, ostali bodo nekateri nasadi neobrani. Dosedaj obrano blago je lepo zelene barve in dobre, do prav dobre kakovosti. Le šporadično se nahajajoči pozni hmelj je postal vsled peronospore neposredno pred okobuljenjem rjav in je torej uničen. O zadevi kupčije se ne more nič kaj poročati. Posamezne bale so bile kupljene v svrhu vzorcev po 10—15 Din za kg.

Kostrivnica pri Regaški Slatini. Kmetijska stanovska samoizobrazba bo rešila kmeta gospodarskega propada. V tem duhu deluje že deset let Kmetijska podružnica, iz katere se je letos izcimila sadjarska podružnica v Kostrivnici. Tekom leta je priredila sadjarska podružnica poučni izlet v kmetijsko šolo v Sv. Jurij ob južni železnici. G. Koprivšek izrekamo iskreno zahvalo, ker nam je vse po domače razložil in poučil o vsem potrebnem. Ljubi Bog je letos bogato obdaril naša zlahtna jabolka in slive, da se do tal pripogibajo. Vabijo se kupci na ugodno priliko. Sadjarska podružnica si je letos oskrbela drevesnico, kar je veselo upanje za procvit sadjereje v Kostrivnici.

*

Krog vinske krize.

Dunajska »Neue Weinzeitung« je prinesla v zadnji številki od 1. septembra o stanju našega vinogradništva članek, ki bo zanimal vinogradnike. Poročilo se glasi:

»Jugoslavija pridelala na leto približno 4 milijone hektolitrov vina. V zadnjih letih so bili v Srbiji spremenjeni veliki okolišaji v vinograde. Ko bodo enkrat ti novi srbski nasadi rodni, se bo zgoraj omenjena številka znatno zvišala. Izkupek enoletnega vinskega pridelka znaša 1.5—2 milijardi Din. Gre pri tem pridelku za cele pokrajine, kjer uspeva edino le trta in ljudje se preživljajo izključno z izkupičkom za vino.

Povprečna trgategv od 4 milijone hektov je bila v Jugoslaviji dosežena v letih 1927 in 1928. V letu 1927/28 se je razvil izvoz ugodno in tudi v državi sami je bila uporaba zadovoljiva. Z malimi vinskimi zalogami je bila započeta trgategv 1928, vse se je veselilo ugodnega zaključka; a vsi prvotno najboljši upi so vinogradnike razočarali. Izvoza sploh ni bilo, domača uporaba je padla znatno. Glavni vzrok vinske krize tiči v občem pomanjkanju denarja, pa tudi v poplavi z brezalkoholnimi pižjaci. Brezalkoholne pižjace so prostje davka; medtem ko pride na 1 liter vina vsega davka 3 Din. Kaj takega ne prenese vino, katerega je dobiti po južnih krajih za 1.5 Din l. Je popolnoma izključeno, da bi zamogla trošarina pri vinskem pridelku dolgo časa znašati še enkrat toliko, kakor je njegova resna vrednost.

Gospodarska obvestila.

Tečaj za duhovnike, ki poučujejo na kmetsko-, oziroma gospodinjsko-nadaljevalnih šolah. Oblastna samouprava mariborske oblasti priredi za duhovnike, ki sodelujejo pri pouku na kmetsko-oziroma gospodinjsko-nadaljevalnih šolah, edentenski tečaj, ki se bo vršil od 16. septembra do 21. septembra 1929 v bogoslovju v Mariboru. Tečaj ima namen, razgrniti ves problem slovenskega kmetskega vprašanja, udeležencem podati smernice za uspešen pouk iz krščanskega življenja na nadaljevalnih šolah, uvesti jih v vso organizacijo nadaljevalnih šol in v socialno skrbstvo na deželi ter udeležence teoretično in praktično podrobneje seznaniti z združništvom. V tečaj se bodo sprejemali v prvi vrsti oni gg. duhovniki iz mariborske oblasti, ki so že poučevali na kmetsko ali gospodinjsko-nadaljevalnih šolah, nadalje duhovniki, ki bodo imeli priliko v prihodnjem šolskem letu poučevati na teh šolah in konečno vsi duhovniki, ki imajo zanimanje in veselje do vzgoje odrasle kmetske mladine. Popolna oskrba v bogoslovju bo stala Din 180, dve tretjini te vsote bo plačala oblastna samouprava. Prošnje za sprejem v tečaj, kolkovane s kolkom za Din 5.—, je vpslati potom župnijskega urada neposredno komisarju oblastne samouprave mariborske oblasti v Mariboru najkasneje do 7. septembra.

Občni zbor Glavne združne zveze se je vršil 1. septembra v Ljubljani ob priliki velesejma v Ljubljani in dvorani Delavske zbornice. Občnega zbora se je udeležilo 600 delegatov posameznih združ. V nedeljo popoldne so si ogledali zborovalci združno razstavo na velesejmu.

Zborovanje sadjarskih podružnic ptujskega in sosednjih okrajev se vrši v Ptuj v nedeljo dne 8. septembra ob 8. uri pri županu Brenčiču. — Na dnevnem redu je: poročilo podružnic o de-

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg v soboto dne 31. avgusta. Na sobotni mariborski trg so pripeljali špeharji na 22 vozovih 47 zaklanih svinj, kmetje 12 voz sadja, 12 vozov krompirja, 22 vozov čebule, zelja in kumarce, 6 voz sena, 20 voz otave in 8 voz slame. Svinjsko meso so prodajali po 15—27.50 Din. Novi krompir 0.80—1.25, čebula 2—3, zelje 1.50, kumarce 0.50—1 Din. Seno 80—100, otava 80 do 90, slama 50 do 60. Pšenica 2.50, ječmen 2, oves 1.50, koruza 2.50, ajda 2, proso 3, fižol 2—3, grah 6—8. 1 kokoš 35—40, par piščancev 30—60, raca 22—27, gos 60—80, domači zajec 10—50. Česen 10—12. Jabolka 3—6, hruške 4—7, slive 2—8, breskve 16—20, grozdje 8—14. Surovo maslo 36 do 40, mleko 2.50—3, smetana 12—16, jajca 1.50, med 20—25.

Mariborsko sejmsko poročilo. Sejem v torek dne 27. avgusta je bil izredno dobro obiskan. Prignali so živinorejci 702 glav živine, in sicer: 11 konj, 16 bikov, 201 yola, 466 krav in 8 telet. Prodanih je bilo 445 komadov. V Avstrijo se je eksportiralo 96, v Italijo 25 komadov. Cene so zopet nekoliko narastle napram cenam na prejšnjem sejmu. Debele vole I. vrste 50 plačevali 1 kg žive teže od 10 do 11 Din, poldebele 9 do 10, plemenske 8.50 do 9, bika 6.50 do 10.50, debele krave 7 do 8.50, plemenske krave 6 do 7, krave za klobarje 5 do 5.50, molzne krave 7 do 8, breje krave 7 do 8, mlada živina 8.50 do 10.50. Stari obiskovalci mariborskega sejma so zatrjevali, da tako živahen sejem že dolgo ni bil kot ta dan. Opaža se, da so mariborske sejmi vedno bolj obiskani.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejmu dne 30. avgusta 1929 je bilo pripeljanih 226 svinj; cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari kom Din 125—150, 7—9 tednov stari Din 225—250, 3—4 mesece stari Din 350—400, 5—7 mesecev stari Din 450—650, 8—10 mesecev stari Din 700—850, 1 leto stari Din 1000—1400; 1 kg žive teže Din 10 do 12.50, 1 kg mrtve teže Din 17 do 19. Prodanih je bilo 166 svinj.

Št. Ilj pri Velenju. Občinski urad v Št. Ilju pri Velenju naznanja, da je sejem, kateri se je do sedaj vršil dne 1. septembra vsako leto, preložen na 21. septembra.

Da se ublaži jugoslovanska vinska kriza, so na razpolago te-le možnosti:

Ali se upelje trošarina na brezalkoholne pijače, ali se zniža doseganja previsoka vinska trošarina. Lahko bi se uvedla trošarina na brezalkoholne izdelke in pri tem pa znižala trošarina na vino.

Nasprotniki alkohola skušajo z vsemi močmi, da preplavijo Jugoslavijo z brezalkoholnimi pijačami in to iz »zdravstvenih« ozirov. Dobro bi bilo vprašati najbolj zagrizenega abstinenta: Kaj je bolj zdravo, prijetno naravno vino, ali brezalkoholni izdelek, ki je mešanica mlečne, ogljikove, citronske kisline in tem podobnim pančarijam?

Januš Golec:

Brez mladosti . . .!

Nad 10 let je minulo, odkar je prenehalo svetovno klanje. V povojni dobi se prepad med invalidi in zdravimi ni premostil, ampak znatno poglobil. Nekaj so krivi temu prežalostnemu dejstvu invalidi sami. Koliko je takih, ki bi se kljub pohabljenosti lahko preživljali sami, pa jim bolj ugaja beračenje in pohajkovanje. Zopet drugi so lažiinvalidi, ker prosjačijo s poškodbami, s katerimi jih je zaznamovala usoda vse kje drugje le v vojni ne! Pretežna večina težkih in pravih vojnih invalidov je ohranila ponos in se preživlja na ta ali oni način sama. Vsekako sta sočutje in hvaležnost napram še živim mrličem izza svetovne vojne ne le ugasnila ter izumrla, da, se celo pretvorila v nevoljo in jezo, ako sreča zdrav človek invalida!

Pred dnevi sem obiskal Št. Lovreca na Pohorju. Zvečer je prisedel k mizi velik, lep in na prvi pogled močan mož. Spustil se je na stol smehljajočega obraza in pozdravil z menoj došlega domačina. Pogovor je nanesel na vprašanje: Kako se godi enemu ali drugemu izmed naš. Vsi smo zmigavali z ramami, le velikan je bil mnenja: »Živi se!« Sedaj sem še le spoznal, da imam pred seboj invalida, kateremu manjka leva noga, leva roka in levo oko. Pozneje mi je še sam pojasnil in pokazal, da ima razstreljeno še desno roko in skoro do kosti odnešeno meso s pleč.

Bivši vojaki smo se takoj prijazneje pogledali. Dobrosrčni invalid nam je zaupal, da je moral po končani vino-rejski šoli z 18 tim letom na italijansko

Letošnjo trgatvev bo začela Jugoslavija z velikimi zalogami starega vina. Dalmacija ima polne kleti in premalo posode za shrambo nove trgatve, ki obeta preobilico pridelka. Okolica Vršca je preobložena s starim vinom in ne ve, kam bo shranila letošnjo trgatvev. Vinski veletrgovci so vsi založeni z dalmatinskim pridelkom in ne vedo, kam ž njim.

Organizacije vinogradnikov in vinskih trgovcev prirejajo skupna zborovanja, ki so v težkih časih vinske krize njihov edini posel. Zborovanja, posvetovanja, protesti — vse to brez uspeha! V Jugoslaviji zrejo v novo vinsko trgatvev s slabimi upi . . .«

bojišče. Tukaj se je razpočila pred njim težka granata. Kamenje je sifrčalo na vse strani in ob tej grozni priliki je bil tako strašno ranjen. Cela štiri leta je prebil neprestano v bolnici. Po povratku v domovino je bil nekaj let ekonom na večjem posestvu v Halozah. Danes je nadzornik v domači tovarni ter se preživlja popolnoma sam. Vsem se nam je usmilil, ko je končal sicer kratko, a zanj obupno bridko povest. Dotaknil sem se še ga z vprašanjem, kako kaj prenaša invalidski križ. Razložil je svoj povojni položaj z nezabnimi besedami: »Veste, kar me najbolj boli? Nikdar nisem bil mlad in nikoli ne bom znal, kako lepa je mladost . . .«

Vsega pomilovanja vrednemu siromaku danes ni za roko, ne za nogo ter oko, boli ga, ako vidi mladino in se mu vzbudi zavest: Jaz nisem bil nikdar mlad. Ne mlad po lastni krivdi, ampak po groznem pečatu svetovne vojne! Mladost sta mu pogoltnila vojaštvo ter bolnica in to je res zavest, ki peče bolj nego izguba katerega koli drugega uda. Koliko so vredni lepi in veseli mladostni spomini. Biti brez teh po tuji krivdi, je invalidnost najvišje stopnje.

Mislite, da je ta pohorski invalid edini, ki je ostal brez mladosti po nedolžnem? O, ne! Koliko jih je tudi v Sloveniji, ki se morajo radi svetovne vojne pehati skozi življenje brez okusa čaše prave mladosti! In invalid z ravnokar omenjeno obupno zavestjo nikdar ne bo prosil, ne beračil in ne bo v nadlego drugim z mladostnimi spomini!

dne 5. avgusta tega leta poslal izraze sinovske vdanosti. Nato sem sprejel od Em. Kard. Gasparri pismo, ki se glasi:

Vatikan, 22. avgusta 1929. Blagovoli zagotoviti člane Prosvetne zveze mariborske škofije, da je sveti Oče z veseljem sprejel jubilejno častitko poslano mu po Apost. Nuncijaturi z božje poti na Brezjah.

Posebno mu ugajajo velikodušni sklepi, storjeni glede Katoliške akcije, zato prosi Njega Svetost pri Gospodu za nje vztrajne delavnosti in pošilja kot poročstvo svoje blagonaklonjenosti Apostolski blagoslov. F. P. Card. Gasparri.

Pri tej priliki Ti pošiljam izraz svojega spoštovanja in se priporočam Tvo-

jim molitvam Ti v Gospodu vdani Dr. Alf. Pacini, l. r., opravilej poslov.«

Krščanska ženska zveza vabi vse članice, podporne člane in tudi nečlane, da se udeležijo slovesnosti proglastitve lurske cerkve za baziliko v Rajhenburgu dne 7. in 8. septembra tega leta. Vlak vozi iz Maribora ob 9. uri predpoldne. Udeleženci se naj prijavijo najpozneje do četrta 5. septembra pri g. predsednici Krščanske ženske zveze ali pri g. odbornicah. Opozarjamo, da se plača polovična vožnja. — Odbor.

Ruše pri Mariboru. Na Marijin praznik dne 8. septembra bomo skromno, pa zato bolj prisrčno proslavili petletnico obstoja domačega orlovskega odseka. Že pri prvi sv. maši pristopimo skupno, fantje in dekleta, k sv. zakramentom, pred poznim sv. opravilom, ob pol 10. uri bo v prenovljeni župnijski cerkvi posebna mladinska pridiga, po sv. maši pa bo v dvorani stare šole slavnostni občni zbor orlovskega odseka s primernim govorom. Vsi fantje in dekleta, tudi nečlane, ki čutite z nami, starešine in prijatelji naši, iskreno vabljeni. Naj bo ta dan praznik katoliških mladinskih organizacij v staroslavni Rušah. — »Ruško nedeljo« bomo obhajali letos dne 15. septembra.

Mladeniški tabor v Jeruzalemu preteklo nedeljo je prekrasno uspel. Udeležba je bila jako velika. Poleg mladine je bilo navzočih tudi dosti staršev, ki so kazali veliko zanimanje za temeljna načela in plemenite cilje katoliškega mladinskega gibanja. Toliko je bilo udeležencev, da so napolnili prijazen hrib, na kojem stoji zanimiva cerkva posvečena žalostni Materi božji. Shod je bil sijajna manifestacija za Katoliško akcijo, ki se ustanavlja v Sloveniji. V cerkvi je daroval sv. mašo prevz. g. pomožni škof dr. Tomažič, ki je v prisrčnem govoru dal mladeničem lepe nauke, nasvete in navodila za življenje. Mladeniški tabor je otvoril in vodil g. velikonedeljski dekan Friderik Horvat, ki je ves vnet za oživotvorenje Katoliške akcije v naših krajih. V svojem nagovoru je podal kratek zgodovinski oris cerkve, pri kateri se vrši mladeniški tabor ter nato opredelil namen zborovanja. Predsednik Prosvetne zveze dr. Hohnjec je v poljudnem govoru pojasnil bistvo in namen Katoliške akcije, razmerje naših raznolikih prosvetnih organizacij do nje ter obširno in s praktičnimi navodili raztolmačil nalogo, ki jo ima naša slovenska krščanska mladina vršiti v vrstah Katoliške akcije, kjer mora po željah sv. Očeta biti avantgarda = prednja straža. Dr. Janžekovič, kaplan pri Sv. Miklavžu, je razpravljal o laiškem (svetnem) apostolstvu ter je s praktičnimi zgledi s Francoskega razsvetlil njegov cilj in način, kako se naj to apostolstvo vrši. Nastopila je cela vrsta mladeničev s pozdravnimi in bodrilnimi govori. Govorili so Gustav Rakuša iz Svetinj, Alojz Janžekovič, načelnik Orla pri Sv. Marjeti niže Ptuja, zastopnik Orla iz Središča, Andrej Mir za Krekovo mladino pri Sv. Miklavžu, Jožef Munda od Sv. Tomaža in Drago Žižek kot zastopnik Orla v Ljutomeru. Sklepno besedo je imel prevz. g. pomožni škof, ki je zlasti naglašal našo zvestobo sv. Očetu kot vrhovnemu cerkvenemu poglavarju, škofu domače škofije in našemu vladarju Nj. Vel. kralju Aleksandru. S podelitvijo škofovskega blagoslova se je bil veličastni mladeniški tabor v Jeruzalemu zaključil. S pohvalo moramo tudi omeniti lepo ubrano petje združenih moških pevskih zborov Sv. Miklavž-Svetinje v cerkvi in na taboru. Upravičeno je upanje, da bo mladeniški tabor rodil lepe sadove.

Slomškov dom v Sv. Vidu pri Ptuju. V Sv. Vidu, ki je od nekdaj slovel kot nemčursko oporišče, so posvetili novi društveni dom. Po velikem narodnem buditelju imenovan: Slomškov dom priča, da bo ta dom žarišče za versko in narodno kulturo. Blagoslov je bil krasen. Sprejem prevz. g. škofa je bil sijajen. Vse je bilo v venci in slavolokih. Na tisoče ljudstva je svojega škofa navdušeno sprejelo.

NAŠA DRUŠTVA

SV. OČE PROSVETNI ZVEZI V MARIBORU.

Predsednik Prosvetne zveze dr. Hohnjec je prejel od zastopnika rimskega papeža v Beogradu naslednje pismo:

»Apostolska nuncijatura, Beograd, št. 9682. Beograd, dne 31. avgusta 1929.

Kakor sem Ti že pisal, sem sv. Očeta obvestil o brzojavki, v kateri si v imenu 5000 udeležencev »Prosvetne zveze« romanja k Materi božji na Brezjah

Zvečer je bila serenada, ki je napravila lep viš; posebno pevci so se postavili. Blagoslov je bil v nedeljo. Najprej so se podali vsi k domu v procesiji, ki jo je otvorila domača požrtvovalna gasilska družina z veliko zastavo. Omladina iz Maribora je krasno igrala; bili so navzoči tudi požarniki iz Hajdine s svojo dragoceno zastavo. Za g. škofom so korakali povabljeni dostojanstveniki z g. sreskim poglavarjem in bivšim min. Vesenjkom na čelu. — Po cerkvenem opravilu — škofovi pridigi in sv. maši — je domači g. župnik otvoril javno zborovanje pod lipo in pozdravil najprej prevzišenega vladiko; navzoči so navdušeno pozdravljali, godba je zaigrala narodno himno. Po govoru g. župnika Sokliča je govoril o dobroti lastne države g. Vesenjka, ki je lepo očrtal našo preteklost in naše dolžnosti. — Popoldne je bila akademija v domu. Petje domačega zbora pod vodstvom g. organista Brgleza je bilo dovršeno dobro; le malokdaj slišiš tako lepo petje na deželi. Njihova pesem je res srca užigala. Govor dr. Hohnjeca je navzoča publika pozdravila s toplim pritrjevanjem. Igra, ki je bila spisana nalašč za to otvoritev, je ljudstvo užgala do navdušenja. Tako je hitro minul lepi, da, najlepši dan Sv. Vida. — Dom je postavljen ob cesti nasproti cerkve. Dvorana je dolga 12 metrov in 7 metrov široka. Poleg odra sta še dve stranski sobici za knjižnico in garderobo. Dom je lična stavba; posebnost njena je to, da je barvana v narodnih barvah po načrtu prof. Mežana iz Maribora. — Ako izgine mala bivša mitnica ob Dravinji, bo dom krasno dominiral čeli okolici. Lahko so farani ponosni na to stavbo. Naj bo res izvir blagoslova za pozabljeni lepi vrt naše domačije. — Pri zgradbi so domačini veliko pomagali. Čez 400 je bilo zastojnih dni, čez 350 voznin, skoro ves les itd. — S pomočjo in trudom domačih duhovnikov dom stoji in kaže, da je tudi Sv. Vidu prišlo novo življenje.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Naš društveni dom je dograjen. V nedeljo 15. septembra bo slovesna blagoslovitev. Pride presvetli g. pomožni škof dr. Ivan Tomažič. V soboto, na predvečer blagoslovitve, bo ob 7. uri v društvenem domu orlovska akademija, v nedeljo ob pol 10. uri pa bo g. škof maševal in pridigal v župni cerkvi, nakar bo blagoslovitev doma in slovesno zborovanje z govori in deklamacijami. Popoldne po večernicah pa bo orlovski telovadni nastop. Prijatelji naše mladine ob blizu in daleč iskreno vabljeni!

Konjice. (Desetletnica Orla.) Deset let poteče kmalu, odkar je mil. g. arhidij. Fr. Tovornik poklical v življenje tukajšnjega Orla. Prvi člani odseka so danes že veljavni možje, stebri, na katere se opira tukajšnje gospodarsko in kulturno delo, pa tudi versko delo v apostolstvu mož. So člani načelstva Kmečke hranilnice in posojilnice, občinski odborniki itd., eden je celo že župan. Izšli so iz orlovskih vrst in so se izkazali za izborne delavce. — Je pa tudi mlajši rod delaven in ima v sebi življenjsko silo. To hoče dokazati s proslavo desetletnice ustanovitve Orla, ki se bo vršila v nedeljo, dne 8. septembra celodnevno! Ob tej priliki pokloni orlovska družina svojemu ustanovitelju in dolgoletnemu voditelju, g. arhidijakonu Tovorniku diplomu častnega članstva v priznanje trudu in delu, ki ga je posvetil orlovskemu domu in v znak iskrene hvaležnosti! — Zato mladi orlovski rod vabi vse nekdanje člane in starešine, da ob tej priliki stopijo zopet na plan z delom in pomočjo pri pripravi, pa tudi s svojo navzočnostjo pri prireditvi.

Sv. Jurij ob juž. žel. Orlovska prireditve, ki se je vršila ob priliki blagoslovitve prapora, se je nad vse pričakovanje dobro obnesla v moralnem kakor tudi v gmotnem oziru. Zjutraj na vse zgodaj so že plapolale iz hiš naših tržanov zastave in pozdravljale došle goste. Lep sprevid v cerkev s kumicami gospem Čretnik, Smola in Žličar Terezija. Navdušena govora g. profesorja in mil. g. kanonika, ki stanavduševala fante h krepostnemu življenju. Potem

telovadne točke, ki so žele toliko priznanja. In ti krasni šotori na travniku g. Gerzineta, ki so nudili gostom vse, kar jim je pozelelo srce. Res nad vse so bili požrtvovalni naši šentjurčani, okoličani in tržani, ki so skoro vsi sodelovali pri naši prireditvi. Pokazali so, da jim je več za kulturno delo naše mladine kot za prazne strankarske fraze. Čast jim! Bog plačaj vsem, ki so pripomogli k tolikemu uspehu!

Zrebanje loterije orlovskega doma Št. Janž pri Dravogradu se ne vrši dne 8. septembra ampak se preloži na dan 25. marca 1930 in to nepreklicno. — Odbor loterije orlovskega doma Št. Janž.

Hoče. V nedeljo dne 8. septembra pridejo gostovat dijaki Zg. Polskavske »Skale« s krasno Schönerjevo dramo v treh dejanjih »Otroška tragedija«. Predstava bo po večernicah ob 3. uri popoldne in ob pol 8. uri zvečer v dvorani Katoliškega bratnega društva. Drama kaže v globokih in pretresujočih prizorih, kaj se zgodi z otroci, če njih mati ni več zvesta možu in ne svojim otrokom; drama je polna lepote in je imela prejšnjo nedeljo velikanski uspeh na Pragerskem. Za zabavo pa poskrbi burka »Potepuh« v štirih komičnih prizorih. Pridite, da odnesete seboj spoštovanje in ljubezen do prave matere-mučenice, o kateri bo pred igro govor, in da pomagate revnim visokošolcem, katerim je namenjen čisti dobiček. Vstopnina kot navadno. Na svidenje!

Maribor. Kdo bi si mislil, da bo suša škodovala tudi mestu! In vendar je tako. Vслед suše je dohod vode v mestni vodovod vedno manjši in tako je začelo primanjkovati pitne vode. Magistrat je prepovedal škropljenje vrtov z vodo iz vodovoda in uporabo pitne vode za kopanje itd. Ker se mnogo vode potroši za škropljenje ulic, bi bilo dobro, da mestna občina napravi posebni vodovod iz Drave, da bi se z dravsko vodo škropilo ulice in napajalo živino ter isto vodo rabilo v industriji. — Te dni se vršijo velike strelske tekme na vojaškem strelišču v Radvanju. Iz cele države so prišli najboljši strelci in lovci ter bodo med seboj tekmovali, kdo je najboljši strelec.

Ruše. Ruška nedelja v romarski cerkvi Sv. Marija v Rušah se bo letos obhajala v nedeljo po Mali Gospojnici ali dne 15. septembra. Cerkev se je lani in letos popolnoma prenovila zunaj in znotraj, tako da je letos kakor zala nevesta pripravljena za veselo svatbo in pričakuje radostno svoje ljube romarje in goreče častilce Marijine. Velike so bile žrtve ruških župljanov ob prenavljanju staročastite hiše Marijine in vseh drugih cerkvenih poslopij; saj znašajo stroški za vsa dela 370.000 Din. Radi tega so prinesli svoje darove, da bo Marijino svetišče zopet veselje in ponos ruške župnije. Vsi, ki obiščejo ruško Marijino svetišče, se lahko udeležijo sv. odpustka, ki ga je podelil ruški cerkvi sv. Oče Pij IX. leta 1851; kdor pa obišče v ruški cerkvi vseh sedem oltarjev, se lahko udeleži štacijskih odpustkov, kakor za obisk sedmerih oltarjev v cerkvi sv. Petra v Rimu. To izredno prednost je podelila sv. Stolica v Rimu ruški cerkvi l. 1752. Pridite torej, častilci Marijini od blizu in daleč, pridete k svoji Materi! Za duhovno pomoč bo preskrbljeno.

Fala ob Dravi. Zadnjo nedeljo je utonil pri kopanju vajenec Fridrih iz tovarne za dušik v Rušah, onstran Drave pa je zavozil nek avto v Dravo in je tudi izgubil v vodi. Rešil se je samo šofer. Vtopljenega fanta pa so našli v vodi v pondeljek zjutraj.

Sv. križ nad Dravogradom. V naši romarski cerkvi bo opravilo dne 13., 14. in 15. septembra. V soboto zvečer bo rimska procesija z lučmi. Romarji vabljeni k obilni udeležbi! — V soboto, dne 31. avgusta je do tal pogorela cerkvena kmetija, po domače Makovčnik pri Sv.

Križu. Kako je požar nastal, se še ne ve, a uničil je v kratkem času prav vse, hišo in hlev. Najemniku je zgorelo žito in krma, živo vino so rešili.

Dobrna pri Celju. (Poroka.) V cerkvi Matere božje na Dobrni pri Celju se je poročil v soboto dne 30. avgusta tega leta gosp. Franjo Lorber, davkar v Konjicah z gđč. Milico Karba, učiteljico ravnotam. Narodnemu in pri-ljubljenemu paru obilo sreče!

Smartno ob Paki. Triletni Zvonko Prišlec je zašel 29. avgusta med kolesa za pōgon v mlitnu g. Lenovška na Rečici, ne da bi ga kdo opazil. Kolesje ga je zgrabilo in tako pretišnilo, da je bil v trenutku mrtev.

Ponikva ob južni železnici. Za materinski dan, ki bo 8. septembra, to je na Malo Gospojnico, se vršijo velike priprave. Naše ljube matere hočemo dostojno počastiti, zato bo ves spored posvečen le njim. Pričakujemo obilne udeležbe od blizu in daleč. Od te prireditve bo tudi marsikaj za bdočnost odvisno. 15. septembra, teden pozneje, pa priredi na Ponikvi šmarški Orel lepo akademijo z zanimivimi točkami. Upamo, da se bodo za vse dobro in lepo navdušeni Ponkavljeni tudi te prireditve udeležili v obilnem številu. Vsakdo bo po končani akademiji priznal, da mu ni žal denarja in časa. Pokažimo, da smo zavedni, vredni slavnega rojaka A. M. Slomška. — V Slovenjgradcu je umrl župan g. Franc Vrečko, tukajšnji rojak in brat bivšega g. poslanca Jakoba Vrečko. Naj počiva v miru! — Letina kaže pri nas splošno dobro, le s hmeljem je težava, ker ni kupcev.

Rajhenburg. V nedeljo na Malo mašo dne 8. septembra 1929 se vrši velika slovesnost. Lurška cerkev bode slovesno proglašena za baziliko. Blagoslovljene bodo mogočne orgle ter nova zastava Marijine družbe. Cerkveno slovesnost bode opravil prevz. nadpastir dr. Andrej Karlin. Ob 2. uri bode telovadni nastop orlovske družine iz Rajhenburga in raznih krajev Slovenije. Ob pol 4. uri cerkveni koncert. Vsa slavnost ima krasen program. Dovoljena je polovična vožnja. Vsakdo kupi na vstopni postaji celo karto in jo da mokro žigosati in karto na izstopni postaji obdrži, katera mu bo z izkaznico, katero dobi v Rajhenburgu, služila v brezplačen povratek. Vsakdo je vabljen, da pride ob tej priliki v Rajhenburg. Začetek slovesnosti ob 10. uri predpoldne.

Sv. Ema ob Sotli. Molitveni dan je pri nas lepo končal. Posebno nas je veselilo, ker sta se udeležila pobožnosti domačin g. župnik v. Kapelah pri Brežicah Leopold Kolenc in ameriški misijonar iz Zibike g. Odilo Hajnšek.

Št. Peter pri Mariboru. Preteklo sredo je po dolgi in težki bolezni umrla 70 letna Berlič Marija. Tudi njen mož je navezan že več let na bolniško posteljo. — Da je malo spremembe smo se pretekli teden tudi možili in ženili. Verlič Gabriel je poročil Sumrovo Vero. Bila sta si kar soseda, vsled tega je šlo vse bolj gladko in domače. — Občani se zvedavo povprašujejo kedaj bo okrajni zastop v Mariboru prišel z nadaljevanjem gradnje okrajne ceste Nebova—Ložane. Nujna naša želja je, da se ne odlašajo predolgo. Nova cesta je za nas velikega gospodarskega pomena in življenjske važnosti.

Št. Peter pri Mariboru. Kapelica Matere božje na Metavskem hribu je vsa prenovljena in lepa kot nevesta je bila blagoslovljena in po dolgem presledku se je zopet darovala sv. maša. Dobila je tudi novi zvonček, katerega sta kupila zakonca Fluher Ludovik in Marija, naslednika na nekdanji Purgajevi domačiji. Zvonček je 20 kg težak, ima napis: Sv. Marija prosi za nas in Bogu in Mariji v čast sta me darovala Fluher Ludovik in Marija. Na zvončku je tudi vpodobljena podoba Marije z Detetom. Tudi kapelico sta pustila prenoviti zakonca Fluher. Na mestu, kjer stoji sedanja kapelica, je bila že od starih časov postavljena kamenita podoba sv. Roka. Hribček je bil leta 1848 poravnal in posestnik Purgaj je postavil sedanjo kapelico. Podoba, oziroma kip na ol-

tarju je Mati božja z Detetom v rokah. Ta kip je oblečen in je bil preje na Marijinem oltarju v župni cerkvi sv. Petra. Za časa cesarja Jožefa II. so se morale vse podobe ali kipi v obleki odstraniti iz cerkev. Vsled tega je bila tudi ta Marija, ki sedaj kinča Metavsko kapelico, skozi štirideset let shranjena v zvoniku župne cerkve, dokler ni dobil posetnik Grahornik Franc od nekdanjega župnika Breznika dovoljenje, da jo sme na dom odnesti. Pa tudi pri Grahorniku ni Marija posebne časti uživala, saj je morala na njegovih dilih čelih trinideset let počivati, dokler ni že omenjeni Purgaj leta 1849 kapelice sezidal, podobe osnažil, ji preskrbel dostojno oblačilo in jo postavil v kapelico, kjer še sedaj kraljuje. Nekaj let za tem je Purgarjeva družina naročila nasproti tej kapelici tudi križev pot. Vinograd na zahodni strani Metavskega hriba ležeč, kapelico in križev pot so potem Purgarjevi prepustili v last zavodu šolskih sester pri Št. Petru.

Radvanje. (Velika veselica v Radvanju.) Rdeči križ v Radvanju priredi dne 8. septembra v prostorih gostilne Krainz, Sp. Radvanje veliko veselico, katere čisti dobiček je namenjen ustanovitvi društva. Na sporedu je tudi gledališka predstava. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina 3 Din.

Sv. Ana v Slov. gor. Pomladek Rdečega križa osnovne šole pri Sv. Ani v Slov. goricah, je priredil šolsko prireditev v prid revnim šolarjem. Dnevni red je bil: deklamacije in »Janko in Metka«, igrice v 4 slikah. Kdor je videl to prireditev, mu je zlasti ostalo v spominu to prijetno čustvo, da so bile vse deklamacije dramatično vprizorjene, igrice sama pa tako dobro podana, da nikdo ni pričakoval tega. Zlasti sta ugajala Metka (učenka Čančola iz III. razreda) in Janko (učenka Segfried iz II. razreda). Koliko truda je imelo učiteljstvo z vsemi pripravami, si lahko mislimo. Posebna zasluga gre gđc. Žmavčevi, ki je naučila otroke. Šolski oder je bil presenetljivo narejen (zasluga spretnega šolskega upravitelja) in sploh vsega učiteljstva. Ohisk je bil zadovoljiv. Še to je treba omeniti, da so takoj drugi dan trije šolarji vložili v Posojilnico ves čisti dobiček ki je namenjen revnim šolarjem. Tako je prav!

Sv. Tomaž pri Ormožu. Žalostno so pretekli teden odmevali zvonovi farne cerkve, žalostno zato, ker so oznanjali smrt naše ljubljene matere, dobre tete in blage žene Marije Munda, posestnice v Bratonečicah. V četrtek, dne 22. avgusta je po par mesečni boleznj izdihnila svojo blago dušo, v nedeljo dne 25. avgusta smo njene telesne ostanke položili k zadnjemu počitku. Veličastnega pogreba, kakršnega Sv. Tomaž menda že dolgo ni videl, sta se udeležila poleg domače duhovščine tudi oba mlada duhovnika iz najbližje Munda-Lepošove rodbine. Docent Stanko Cajnkar je v spomin pokojne spregovoril ob odprtem grobu par tolažilnih besed. Mir njeni duši, preostali rodbini pa naše iskreno sožalje!

Ormož. Dragi gospod urednik! Moram Vam povedati par novic, ki sem jih v zadnjem času v Ormožu pobral. Ampak skoraj ne vem, kje naj začnem. Če pa danes še ne bom končal, bom drugič nadaljeval. Naj pa začnem kar pri ruskih kozakih. — To Vam je bilo pred nekaj tedni tekanja in dirindaja, ko so ruski kozaki vabili na sejmišče, kjer so imeli razne ples in so kazali, kako znajo jahati, streljati in muzicirati. Posebno je bilo privlačno to, ker je bilo brati na vabilih, da bodo kozaki ob koncu predstave izbrali in tudi obdarovali najlepšo žensko Ormoža, ali kakor se moderno reče: miss Ormož. Joj, to so se ženske, stare in mlade, samice in omožene, šminkale in pudrale, pa najlepša in najkrajša krila so morala na dan. Vse je bilo radovedno, katera bo izbrana za kraljico, vsleda je najbrže mislila nase, venomer so se gledale v zrcala in si popravljale lase, kolikor jim jih je frizer še pustil, si naravnale krila in v zadregi pokašljevale. Pa glej ga šmenta! Kozaki so pač pametni in premeteni ljudje, ki

so že kaj sveta videli in prehodili. Predstavo so nastavili tako in jo tako dolgo zavičkali, da se je proti koncu že mrak spuščal na zemljo. Zato so se Rusi lepo izmazali in rekli, da miss-e ne morejo izvoliti, ker bi v temi ne mogli najlepše najti. S tem so ubili več kot dve muhi naenkrat. Najprej so si prihranili darilo, ki bi ga morala izvoljenka dobiti, potem so utekli za mero pri ženskah, ki ne bi bile izbrane, a ljudi so pa le premotili in precej denarcev spravili. Tistega pa še jaz ne morem verjeti, kar je rekel nek šaljivec, da so se kozaki izgovorili s temo samo zato, ker ni bilo nič lepih žensk vmes, saj je vendar tudi pri lepoti več vrst in v eno izmed njih so gledalke že morale spadati. Tako vidite, da Ormož še sedaj nima te sreče, da bi vedel, katera izmed njegovih Evinih hčera je kraljica lepotic. Morda bodo rokodelski vajenci rešili čast našega mesta, pa si bodo izmed sebe izbrali miss-a, ne miss-o, kakor sem bral, da so nekje haš ti fantiči izvolili miss — Kneftrio. — Pa še to! Kaj se vse živemu človeku ne primeri! V nedeljo dne 25. avgusta sem tam blizu meščanske šole kupoval na cesti sladoled. Toda vidite, najprej Vam moram povedati o naših sladoledarjih. Do letos še niste videli pri nas tistih prijaznih možičkov, ki so kar sladki od prijaznosti, še bolj pa od sladoleda, v beli obleki, z belo ali rdečo kapico na glavi, z lepim tako belo in pisano popliskanim vozičkom, ki ima v svojem osrčju neko globoko, skrivnostno in tako neizrečeno sladko posodo. Ampak letos! Kar dva taka možička kličeta in kričeta po mestu tako vablivo in sladko: Sladoled, sladoled, želite sladoled! Pa naši otroci, kako so navdušeni za to novost, skoro bolj kot za šolo in knjige! Pa naše mamice, koliko trpijo njihova ušesa in še bolj njihovi žepi. Zdi se mi vendarle, da marsikateri otrok okusi, če je preveč siten in nemaren, namesto sladoleda, tisto trdo reč, ki ji pravimo šiba, ki pa ni nič kaj sladka in prijetna. In povrh pa to mater nič ne stane in je še bolj koristno kot sladoled. Tako sem tudi jaz kupoval v nedeljo sladoled. Pa me naenkrat posili tak smeh da sem se kar tresel. Kdo bi se tudi ne smejal! Pomislite, sredi ceste je korakal neznan možki in je pri belem dnevu, pri vročem solncu okrog 11. ure dopoldne nosil v roki prižgano svetilko in vedno izgovarjal glasno neke besede. Približal sem se mu, ga vprašal, čemu prižgana svetilka, kaj vendar hoče in koga išče. Resno me je pogledal, tako resno, da sem izgubil vso šaljivost in sem postal žalosten. In je izpregovoril: Mož, in sem postal žalosten. In je izpregovoril: Mož iščem, pri belem dnevu jih iščem, pa ne vem, kje so. — In odšel je naprej proti trgu, tam nekje pa je zadišalo po golažu in sveže nastavljenem pivu. Čudovit možakar pa je zavil proti onim vratom iskat mož. Ali jih je našel, ali ne, ne vem. Šele drugi dan sem zvedel, kaj pomeni tista skrivnostna prikazen. Vam, gospod urednik, pa denes te skrivnosti ne bom razodel, morda enkrat pozneje prav tiho na uho. Povem Vam pa, da sami ne bodete veseli, ko izveste. Lepo Vas pozdravim!

Brinjeva gora. Tu se cerkveni shod za Ime Marije vrši vsako leto prvo nedeljo po Mali Gospojnici. Tudi letos, to je v nedeljo dne 15. septembra. — Cerkevno predstojništvo.

Vransko. Cerkev Matere božje za Čreto dobi dva nova zvona v nedeljo dne 15. septembra. Na predvečer bodo tam večernice in romarji bodo imeli priliko, da opravijo svojo pobožnost po večernicah, ali pa zjutraj, ko bo ena sv. maša ob 7. uri, ob 10. uri pa slovesno blagoslovljenje novih zvonov ter slovesno sv. opravilo. Romarji in izletniki so iskreno vabljeni, poskrbljeno je tudi za okrepčilo.

Vrhuje pri Zalcu. Razno hmeljsko obiranje je že pri kraju. Pridelek je zelo velik. Radi hitrega rjavenja hmelja je ostalo precej njiv neobranih. Cena se suče pod 10 Din. Posledica tega bo velika zadolžitev kmetij. — Proslava 20 letnice orlovskega odseka Zalec je v gmotnem oziru zelo dobro uspela. Temu uspehu se imamo zahvaliti cenjenim darovalcem iz Zg., Sp. Ložnice, z Zalca in Vrhuja. Enako tu-

di tistim, ki so nam pomagali v šotorih. Vsema Bog plati!

Frankolovo. Res, da je naša župnija majhna, vendar tudi pri nas ni popolnoma brez novic. Imamo društveni dom in po prizadevanju blagega gosp. župnika ter požrtvovalnih faranov prenovljeno župno cerkev. Letos še dobimo novi križev pot, potem bo treba popraviti še orglje, pa bo. Pa tudi drugače je zmiraj kaj novega.

St. Jurij ob juž. žel. Na zaključni seji pripravljalnega odbora, ki se je vršila dne 29. avgusta zvečer, se je na predlog predsednika pripravljalnega odbora Tinčeta Solerja sklenilo, da se postavi v naši župniji spomenik v vojni padlim vojakom. Za izvršitev te akcije se je takoj zavzel g. Smola. Zeleti je, da se res to čim prej izvrši. — Pokopali smo g. Gobca iz Podgorja; star je bil 66 let. Zvečer je bil še zdrav, a zjutraj so ga našli mrtvega v postelji. Bil je videti zdrav in močan mož. Res človek ne ve ne ure, ne dneva, kdaj ga pokliče Gospod k sebi.

Šlivenca pri Celju. Po vzgledu sosednjih krajev se je tudi pri nas v Šlivenici ustanovilo prostovoljno gasilsko društvo. Navzočih je bilo na ustanovnem obnem zboru mnogo domačinov in lepo število gostov iz sosednjih krajev, med temi odposlanci gasilskih društev iz Št. Vida in iz Teharja. Dobro izvežbani ognjegasci iz Št. Jurja pa so imeli vajo s svojo motorno brizgalnico. Ob otvoritvi shoda je g. župan Jurij Lesjak lepo pozdravil vse navzoče, podarosta in zastopnik jugoslovanske gasilske zveze g. Jernej Vengust je raztolmačil s priznano zgovornostjo pomen in korist novega društva. Oblastni uradnik g. Alojzij Jagodič, tukajšnji romak, pa je prav po domače vabil k obilnemu pristopu; njegove, od srca govornjene besede, niso in ne bodo ostale brez uspeha. Društvo ima sedaj 25 rednih članov, za blagi namen društva vneti odbor pa nam jamči za uspešno nadaljno delovanje. G. načelniku Joškoju Krajncu, tukajšnjemu trgovcu, gre mnogo hvale za ustanovitev, teharškim vrlim pevcem se pa zahvaljujemo za njihovo krasno petje. Šlivenčani, stari in mladi, če imate kaj ponosa in smisla za dobro stvar, pristopite h gasilnemu društvu kot podporni člani v prav obilnem številu, da boste omogočili v kratkem času nakup motorne brizgalne! V to pomoz Bog!

Šmarje pri Jelšah. Prihodnjo nedeljo, ki je obenem praznik Marijinega rojstva ali Male maše, se izpolni vroča želja velike večine naših župljanov, posebej še pa naših ljubih sosedov, ki so nekda tako radi poslušali milo zvonjenje cerkve sv. Tomaža. Že 12 let so ga težko pogrešali. Letos pa so poslušali bodrilno besedo svojih cerkvenih ključarjev in se je posebe Mihetu Čuješ posrečilo v dveh mesecih spraviti potrebno vsoto za naročilo dveh zvonov. Vlti so že in se hočejo k nam že pred nedeljo preseliti. Vsi se jih iskreno veselimo ter jim lep sprejem pripravljamo. V nedeljo jih spremimo na potu iz Šmarja skoz Korpule in Predanco na prijazni hribeček, kjer nam jih ob naš rojak monsignor Vreže slovesno blagoslovil. Bog nam daj lepo vreme in pa dobro srečo! Na enako slovesnost se pripravlja tudi Sv. Miklavž in njegova krasna okolica; za zdaj si naročijo dva zvona, skrb za tretjega pa odložijo na čase, ko bodo zopet po Šmjklavšku, Vrhu in Bobovem vinogradi rodili. Tudi na Sv. Lovrenca nismo pozabili, ko smo mu po prizadevanju cerkv. ključarja Gajseka popravili stolp. Kaj pa Šmarje, kjer je bilo nekda toliko lepih in skrbno pripravljenih prireditev in slovesnosti? Zidovje stare šole bo kmalu izginilo, s kamenjem pa se obzidava novi del našega pokopališča, ki bo kmalu blagoslovljeno. Vsakovrstnega sadja imamo mnogo in smo za jabolke že precej dobili. Bog daj tako lepo toplo vreme še nekaj tednov, pa bo tudi naš vinski pridelek, da ga bodo tudi od daleč radi hodili poskušati in kupovat. Posebno prosimo domače gostilničarje že sedaj, da kupujejo le pri domačinih, ker bodo večino tudi med domačini razpečali.

Svetlnje pri Celju. Na Marijin praznik, v nedeljo dne 8. septembra bo tukaj cerkveno opravilo ob 6. uri, pozno ob 10. uri pri Sv. Rupertu.

Sv. Rupert nad Laškim. Od 16. avgusta je Sv. Rupert tako prazen in osamljen; zlasti ženska mladina je tako izumrla, pa tudi drugih ljudi vidiš malo, a delavcev sploh ni dobiti. Je to čudna, obenem žalostna prikazen vedno večjega obubožanja, ki žene cele množice kmetijskih ljudi v Savinjsko dolino za bormim zaslužkom obiranja hmelja. Pred tremi leti so nekateri tukajšnji posestniki zasadili hmelj, da bi si vsaj nekoliko pomagali pri gospodarstvu; tukaj namreč vino ne uspeva več, žlahtnega sadja ni, mlekarstvo se ne obnese, ker smo predaleč od vsake poštene ceste in zveze z prometnimi središči; a judje in še bolj judovski krščanski mešetarji so nam vzeli veselje do hmelja. Sedaj ima samo še par posestnikov hmeljske nasade; a hmelj je letos tukaj v hribih nenavadno dobro razvit in izvrstno ohranjen, dočim tožijo povsod po dolinah, da je hmelj zelo porjavel. Ko bi se vsi hmeljarji držali gesla: pošteno blago naj se tudi pošteno plača, za sramotne cene pa judovskim hlapcem in mešetarjem ne damo blaga, potem bi se pač ne prodajal več po lanskim sramotnih cenah. Bog nam daj več kmetijske zavesti in odločnosti!

Važno!

Novo uradne ure pri sodiščih v Mariboru. Pri sodiščih v Mariboru so uvedene sledeče uradne ure: za mesec september od pol 8. do pol 13. ure in od 16. do 18. ure; od 1. oktobra dalje pa od 8. do 12. ure in od 15. do 18. ure. Vložisce je odprto meseca septembra od 8. do 12. ure in od 16. do 17. ure; od 1. oktobra naprej pa od 8. do 11. ure in od 13. do 15. ure.

Poskrbimo si pravočasno čistogojene kvasnice za prevrenje sadnega in vinskega mošta. Letos, ko imamo razmerna malo jabolk in hrušk, moramo posebno paziti na to, da bomo imeli dobro domačo pijačo za prihodnje leto. Če nam ne prevre sedaj pravilno jabolčni mošt, ostane sladek še dolgo in se je bati, da nam sadjevec cikne ravno takrat, ko bi se najbolj rabil. Cikne in pokvari pa se nam po največ zato, ker nismo z njim pravilno ravnali, ali pa, ker ni popolnoma prevrel sedaj v jeseni. Saj vemo, da sadni mošt nerad prevre in to radi tega, ker nima toliko redilnih snovi v sebi za kvasne glivice kakor vinski mošt in ker prav pogosto nima nima dobrih kvasnih glivic v sebi. Zato moramo cepiti sadni mošt z dobrih kvasnimi glivicami, če hočemo dobiti dobro, prevreto, stanovitno pijačo za domačo vporabo. Take kvasne glivice pa dobimo lahko od Oblastne kmetijske poskusne in kontrolne postaje v Mariboru, če jih naročimo s 5.— Din kolekovano prošnjo. Če ne znamo pravilno ravnati s takimi glivicami, ker nismo nikdar imeli prilike, da bi videli, kako se uporabijo, zahtevamo lahko z naročilom vred tudi navodilo o uporabi kvasnih glivic. Ena cevka stane 2 Din, navodilo pa samo 1 Din. Hkrati naj bode še povdarjeno, da se ravno iste kvasnice rabijo tudi za vrenje vinskega mošta. Priporoča se, da se naročijo pravočasno. Kdor prepozno pride, navadno ne dobi nič več.

Inž. Henrik Mohorčič.

ZA RAZVEDRILLO

Edina priložnost. Žena je zjutraj kregala svojega moža: »Celo noč si govoril v spanju. Kaj vendar misliš?« »Oh, ljuba žena«, odgovori mož, »glej, tako vsaj pri edini priložnosti pridem tudi jaz do besede!«

Nobenega. Neki grof, strasten lovec in dobrojedec, je nekoč povabil znanca na par jerebic. Ko so bile že pečene, gospodarja in povabljenca pa še ni bilo, se je kuharica lotila jerebic, kajti bila je lačna in lakotna na divjačino. Ko sta prišla grof in njegov prijatelj — jerebic ni bilo več. A kuharica si je pomagala spretno iz zadrege. Najprej je prosila grofa, ne da bi povabljenec slišal, naj nabrusi nože, češ, da jih ona ni utegnila. Rade volje se je grof pripravil na delo, obenem pa mislil na sočnate jerebičice, katerih vonj mu je prijetno udarjal v nos. Kuharica pa je nato povabljenca zašepetala v uho: »Pazite se! Gospod ima danes napad.« — »Kakšen napad?« vpraša gost. »I, kakšen! Blaznosten! Ali ne vidite, da brusi nož?« — »Da brusi nož?« ponavlja začuden povabljenec. »Pa zakaj?« — »Boste že videli. Ali ne veste, kaj počenja gospod grof, kadar dobi napad? Ušesa poreže vsakemu, ki pride predenj!« — »Za božjo voljo,« vzklikne prijatelj in — ne da bi poslušal kuharico dalje — jo ubere v divjem diru po stopnjicah. Grof vpraša ves začuden kuharico: »Kaj se je zgodilo? Zakaj beži?« — »Joj, kaj niste ničesar videli, gospod grof? Pograbil je jerebice in zbežal.« Grof je bil ves obupan. Skoči k oknu in vidi prijatelja, ki beži čez trg, kolikor ga pete neso. Ne mara se niti ozreti. Grof pa, mahajoč z nožem v desnici, vpije za njim: »Vsaj eno, vsaj eno!« — A gost beži in se drži za ušesa, kričeč: »Nobenega, nobenega!«

Zmotiti se, je človeško. Lavater, začetnik posebne znanosti, si je pridobil toliko spretnost, da je iz potez na človeškem obrazu sklepal na značaj in poklic in oboje večkrat sijajno zadel. Bil je ponosen na svoje tozadevne zmožnosti. Nekoč se je peljal v poštnem vozu vozu iz Züricha v Švici, kjer je bil uslužben kot protestantski župnik, v Bazel. Poleg njega je sedel drug mož s prav zadovoljnim obrazom. Lavater ga je seveda gledal in vprašal: »Gospod, ali vas lahko vprašam, kako kaj napredujejo vaše ovčice?« Dobrosrčni mož je odgovoril: »Jaz ne pasem nobenih ovčic, ker nisem pastir. Lavater je tiščal še naprej v njega, češ, da on ne misli na čredo ovac ali koz, ampak na družbo vernikov.« Tudi verne družbe nimam,« se je glasil odgovor. »Torej niste župnik kakor na primer jaz?« Za odgovor je neznanec samo zmajal z glavo. Lavater je bil še bolj radoveden in je vpraševal naprej: »Povejte mi, prosim vas, kaj je pravzaprav vaš poklic?« Čez nekaj časa mu je naveden zabrusil v obraz: »Če že hočete na vsak način znati, s čim se ukvarjam, vam pravim: jaz sem krvnik ali rabelj v Bazlu!«

Skopuh, ki mu je težko najti enakega. Pred nekaj dnevi smo srečali v hribovih moža, ki je kazal že na zunaj znake skoposti. Nesel je na palici preko rame na enem koncu ceker, iz katerega je smrdelo meso, na drugem v slatinšeku petrolej. Prijatelj je spoznal švajdravega možica in mi pripovedoval, da je iz skoposti čisto sam na lepem in z lesom bogato založenem posestvu. Je vse v ene osebi: gospodar, gospodinja, kuharica itd. Najbolj je hud, ako mu kdo omeni žlahto in ga vpraša, komu bo zapustil po smrti bogato premoženje. Ko smo bili vstric s čudakom, se ga je dotaknil tovariš z vprašanjem: »Oče, kmalu bo treba na drugi svet. Komu boste zapustili koše suhega denarja?« Dedec je prijatelja srdito pogledal, zakašljal in odgovoril glasno hripavo: »Jaz bom dobro vedel v naprej, kedar bo moja zadnja. Tik pred smrtjo, bom denar zažgal, pepel pa spil, da bom odnesel seboj pod zemljo celo premoženje in se bo žlahta lahko obrisala za menoj!« Po teh besedah je krevsal naprej, se smejal in ponavljal sam zase: »Zažgal in pepel pa — spil!«

ZA NAŠO DECO

Kako je Tonček prvič hodil v šolo.

Živel je nekoč majhen deček, Tonček po imenu, ki je prišel kar iz storkljinega gnezda v šolo. To pa se je vršilo tako:

Lep jesenski dan je bil. Tedaj je rekla mati v jutro Tončku: »Tonček, danes moraš prvič v šolo!«

»Vem«, reče mali Tonček, »torbico imam že na hrbtu, tabla in začetnica pa sta v njej.«

»Prezgodaj je še, počakaj malo, pozneje bom šla s teboj.«

»Pot vem sam. Z Bogom, mati!« in ni ga bilo več. Korakal je kakor vojak in mati si je mislila: »Pustimo ga! Jutri se mu gotovo ne bo več tako mudilo.«

Mali Tonček je na potu v šolo.

»Kam pa, kam?« ga vpraša voliček na paši. »V šolo, učiti se. Jaz ne morem tako brez skrbi živeti kot ti.«

In mali Tonček gre dalje, si poje in žvižga, da si ptička misli: »Ta zna to kmalu tako dobro kakor jaz.«

Ko dospel Tonček pred šolska vrata, so bila še zaklenjena; bilo je v resnici še mnogo prebrano. Blizu vrat stoji dolga lestevica — krovček je imel priti te dni, in ta je segla daleč na streho.

»Vrata zaklenjena?« si je mislil mali Tonček. »Ali ne drži pot tu gor? No, meni je prav!« in začel je stopati po lestvici ter stopal toliko časa, dokler je šlo. Potem je plezal še po strehi navzgor; o saj je znal plezati kakor veverica, a šolsko torbico je imel še vedno na hrbtu. Ni trajalo dolgo in dalje ni mogel, če ni hotel na drugi strani nizzol.

»Stoj«, misli Tonček, »tu dalje gre navzdol in tega nočem; ali jahati hočem!« ter je sedel na sleme, klicajoč: »Kako velikega konja imam! Zdaj sem gotovo najvišji v šoli.«

Ali jahanje mu ni dolgo ugajalo, hodil je po slemenu sem ter tja in je pogledal v dimnik. Ta pa je haš kadil svojo pipo in Tončka je speklo v očeh. »Pfuj!« je rekel, »to je slab tobak!« ter se je vrnil po slemenu do drugega konca strehe in tam je imela štorklja svoje gnezdo.

»Ali smem noter?« vpraša Tonček; storklja pa ni bilo doma in tako je kar vstopil. Gnezdo je bilo baš dovolj veliko za malega fantiča. Ker je bil od plezanja truden, je malce zatisnil oči in naenkrat zaspal.

Medtem so odklenili šolska vrata. Prišli so vsi otroci, tudi najmanjši, ki so morali danes prvič v šolo. Gospod učitelj je rekel: »Tako, zdaj pa lahko začnemo. Ali so vsi tu?«

»Ne,« so odgovorili večji otroci, »malega Tončka še ni. Danes rano v jutro je šel mimo naše hiše. Hotel je biti prvi v šoli.«

»O, tedaj ga pa moramo biž poiskati,« je menil gospod učitelj, »drugače se tako majhen fantek še izgubi iz sveta.«

Tedaj so iskali za plotom, ali Tončka ni bilo, potem v potočku, pa tudi tam ni plaval, niti v majhnem gozdičku za šolo ga niso našli. Najbrž se je Tonček vrnil domov. Zato je stekel brž otrok tja, da povpraša.

Kako sta se prestrašila oče in mati! Ne, Tončka ni doma, in oba sta se napotila k šoli; vedeti sta hotela, kje je deček.

Tedaj se je vrnila tudi storklja s travnika in je hotela leči jajca, pa ni mogla; kajti v gnezdu je spal majhen deček. Torej se je postavila storklja na slame, je krilila s perutmi ter klicala: »Ljudje božji, ljudje božji!«

»Kaj pa želiš, stara storklja!« so vprašali otroci.

»Kaj želim? Lepa reč to! Tu leži fantek v mojem gnezdu in jaz ne morem leči jajca.«

»Fantek? Kakšen fantek je to?«

»Šolsko torbico ima na hrbtu in sivo kapo na glavi.«

»To je naš fantek,« sta zaklicala oče in mati, »to je mali naš Tonček.«

In tedaj je šel oče po lestvi na streho, je plezal po njej do gnezda in je pogledal v gnezdo. Da, to je bil njegov sinček in spal je zelo trdno.

Potegnil mu je kapo z glave in je zaklical: »Mali Tonček, mali Tonček!«

Deček se je prebudil in rekel: »Da, oče, takoj! Ali je že čas za šolo?«

»Saj si že na vrhu šole!«

Zdaj je Tonček vedel, kje je, in je z očetom splezal na tla.

Otroci so se smejali in kričali: »Dober dan, mali Tonček iz storkljinega gnezda!«

Pretežek križ.

Živel je mož, ki je neprestano tarnal, kako težek življenjski križ mu je ljubi Bog naložil in da ne zmore njegove prevelike teže.

Nekoč je imel čudne sanje. Zdelo se mu je, da je nosil križ, ki mu ga je Bog dodelil v življenju, v istini po strmem hribu navzgor do ogromnega poslopja vrh njega. Stopil je skozi odprta vrata v velikansko dvorano, v kateri je videl naslonjenih ob stene nebroj križev vseh velikosti. Glas iz višave mu je dejal: »Odloži svoj križ pri vratih in izberi si izmed vseh teh križev tistega, kateri se ti bo videl lažji in prijetnejši od onega, ki sem ti ga dodelil jaz!«

Mož se je podal na izbiranje. Prijel je najprej blesketajoč se mali križ. Bil je sicer iz zlata, a temu primerna je bila tudi njegova velika teža. Segel je po drugem, kakor se mu je zdelo, ne preveč velikem križu, pa imel je tako ostre robe, da so močno rezali v rame. Tako je pregledal in pretehtal križ za križem. Nobeden mu ni bil prav, pri vsakem je bila kaka posebnost, ki je ali povečala težo, ali pa je kako drugače napravila križ za nošnjo neprijetnega in bridkega. Prehodil je vso dvorano in se je že zopet bližal vhodu. Tu pa je zagledal prav blizu vrat lesen križ, katerega prej ni bil zapazil. Sicer ni bil majhen, ali tudi ne prevelik. Zdel se mu je, ko ga je tehtal v rokah, v vsakem oziru zanj primeren. Odločil se je, da ga vzame nase, in ponižno je prosil Boga: »Daj mi tale križ, ljubi Bog. Ta se mi dozdeva pravičen mojim močem!« — »Bodi ti, kakor želiš,« je zagrmel glas po dvorani.

Ko je mož stopal nizdol po hribu, si je svoj križ natančneje ogledal in glej, bil je tisti križ, katerega je nosil doslej že vsa leta. Spoznal je božjo modrost in dobrotu. Nič ni več godrnjal, ampak je veselo stopal dalje.

Ko se je mož prebudil iz spanja, je premišljeval sanje in razumel je, kaj pomenijo. Ali si jih razumel tudi ti?

Zakrpane hlače.

V naši šoli je bil sin revnih staršev. Nosil je hlače, ki so bile v tolikih barvah zakrpane, da smo imeli z njimi naše veliko veselje. In vselej, kadar smo mislili, zdaj je konec, zdaj pridejo na vrsto nove hlače — tedaj je bila zopet nova, rjava krpa na njih, in krpe in krpice na hlačah so z novim pogumom gledale v bodočnost.

Ob začetku novega šolskega leta je bilo to naše največje veselje, da smo si ogledovali dečkove hlače, in glasen smeh je naznanjal, da imajo hlače še pesterje barve.

Kako me je danes sram tistega smeha! Sicer nismo imeli slabega namena, ali kako ne-

umno in brezpametno je bilo vse to! Videli smo vselej le pestre krpe, a ne tega, kar so pripovedovale, namreč o veliki materini ljubezni, o prečutih nočeh, gotovo tudi o mnogih solzah, da bi trudapolno delo bilo vendar pravočasno končano. In mi smo potem sinčka zasmehovali! S kako malo denarja je pač morala mati oskrbovati celo gospodinjstvo in kako skrbno je morala šivati, da bi hlače izdržale vsaj še v novo leto! Koliko premišljevanja, koliko skrbi je bilo vštito v to revno blago! Gotovo toliko, da tega ne bi zmoželi niti najboljši krojač in da bi moral vzklikniti: »Toliko potrpežljivosti nima nobeden krojač in nobeden stroj, to zmore samo mati!«

Ali zdaj razumete, koliko neumnosti je treba za zasmehovanje takih hlač! Ali ni vštito v nje materina ljubezen in ni li to mnogo višje in lepše, kakor če bi bile pretkane z zlatom? Hudo je, če se zasmehuje ljubeče in pridno delo! (Po Foerster-ju.)

UGANKE IN NALOGE.

1. Magični trikotnik.

1. 2. 3. 4. 5.

1.	C	D	D	E	E
2.	E	E	E	E	
3.	J	J	L		
4.	L	N			
5.	N				

1. Mesto v Mariborski oblasti.
2. Glavni števniki.
3. Zmrzla voda.
4. Napis na križu.
5. Samoglasnik.

Gorenje črke je treba tako urediti, da tvorijo vodoravne in navpične vrste enake besede, ki imajo gori označeni pomen.

2. Vprašanja.

- Katera ura nima koles?
Kateri mlin ne potrebuje vode?
Kateri zvon nima glasu?
Kateri petelin ne poje?
Katere ostroge niso iz kovine?

3. Uganka.

S polja pride v skedenj, od cepca med dva kamna, iz vode v veliko vročino in nazadnje lačnemu dobro tekne. Kaj je to?

Mož v sivi suknji.

Roman iz Napoleonove dobe. — Angleški spisala B. Orczy. — Prevedel Paulus.

(Dalje.)

Ze je hotel zapustiti okno, spet ga je varalo uho, ko se izlušči iz sence zunaj na koncu ulice temna postava, nekdo je počasi stopal ob hišah, prav kakor bi bil silno utrujen. Starikast klohuk je imel na glavi in v obilen plašč se je zavijal.

Siva glava je pridrževal sapo in napeto čakal. Počasi je prihajal samotni gost bliže.

Hipoma se je ustavil, pogledal kvišku in si pogledal hiše na desni in levi. Nato je djal roke k ustom in spet se je žalostno in otožno oglasil klč sove v tiho noč.

Siva glava si je komaj upal dihati. Njegovi tovariši so prišli za njim in se v tesni gruči gnetli ob oknu. Mignil jim je, naj bodo tiho, še dalje se je sklonil skozi okno ven nad nočnega neznanca, ki je prišel že čisto blizu, in mu komaj slišno reknil:

»Strahotna nočna ptica se oglašja.
Iz ulice je prišel odgovor, tudi šepetaje:
»Divja gös prihaja s peresom v kljunu.«
»Livardot!« so vsi hkrati razburjeno vzkliknili.

Črez glavo in vrat so pohiteli eni po stopnicah pozdravljat moža, ki so jim ga njihovi vodje poslali, da jim poveljuje pri tveganem podjetju, drugi pa so sveže pokrili mizo in postavili nanjo poln vrč vina, mesa in hleb kruha.

Neznani nočni gost je vstopil.

3.

Mož, ki so ga tako željno pričakovali, Livardot, je bil majhen, bolj suhljat človek, osivel, upadlega obraza, globoko ležečih oči in velih lic, ki je na njih bilo brati skranjo utrujenost in onemoglost. Sesedel se je na stol in hlastno pil ponujeno vino.

»Tri tedne sem že na potu,« je hripavo pravil, »in dva dni že nisem nič jedel.«

Potegnil si je stol bliže k mizi, si odrezal mesa in kruha ter hlastno jedel. Molče in sočutno so ga gledali in zvedavo in ko se je okrepčal, jim je zadovoljno pokimal.

Izšel je 11. H. zvezek!

Res niste še naročili

Karl Mayeve knjige?

Ne čakajte, dokler se še dobi. Nad 1000 knjig že razprodanih, ostanek bo kmalu! Pišite Tiskarni sv. Cirila — Maribora.

4. Uganka.

Po belem polju se dva vrtita
ter v krogu drug za drugim hitita.
Veliki hitro, a mali počasi,
oba je mogoče spoznati po glasi.
Darujeta tudi kaj bogat dar,
le pazi nanj, ne bo ti v kvar.

Dobiti in dati.

1. Če kaj daš, naj te ne vidi nihče, in poabi, da si kaj dal!
2. Kar storiš dobrega, zapiši v pesek; kar dobiš, pa na kameno steno!
3. Nezakrivljena revščina ni sramota, nezalužen bogastvo ni čast!
4. Dajaj rad, dajaj obilo in pomisli, da v tvoji zadnji obleki ne bo več žepov!
5. Bog je napravil svet lepega, človek ga pa naj napravi dobrega!

Pravila za vreme.

1. Če je prva polovica avgusta vroča, potem je zima dolga.
2. Dež v septembru = kmotovo veselje.
3. Mnogo mraza in vetra v oktobru = ugoden januar in februar.
4. Če odpade o sv. Martinu listje z dreves in tršov, potem bo zima prav huda.
5. Mrzel in snežen december obeta lepo in visoko pšenico.

Jabolka na veji.

Jabolko na veji spi —
Kdo li meni ga zbudi?
»Jaz!« de solnce in še reče:
»Ako žarek moj ga speče,
hitro bode se zbudilo,
hitro z veje bo skočilo.«

Solnce sije, žarek peče,
jabolko pa vstati neče;
jabolko na veji spi —
Kdo li meni ga zbudi?

»Jaz!« de ptiček in še pojó:
»Ako čuje petje moje,
hitro bode se zbudilo,
hitro z veje bo skočilo.«

Dobro ptičku spev poteče,
jabolko pa vstati neče;
jabolko na veji spi —
Kdo li meni ga zbudi?

»Jaz!« de veter in veli še:
»Ako sapa moja piše,
hitro bode se zbudilo,
hitro z veje bo skočilo.«

Močno veter res zapiše,
jabolko, mar vedno spi še?
Hitro, glej, se je zbudilo,
hitro doli je skočilo.
Veter, to je pač možak,
nihče ni na svetu tak! =

A. Funtek.

SMEŠNICE.

1. **Kako se pišejo pisma.** Desetletna Anica piše materi, katera se mudi na deželi, pismo. Oče ga prečita in je z njim zadovoljen. Le priprosti konec: »Tvoja hčerka Anica« mu prav ne ugaja, ker ni dovolj prisrčen. Prihodnjič naj bi napisala drugače. Čez nekaj dni mora Anica na očetovo povelje pisati dimnikarju, ker peč v kuhinji prevéč dimi. Pisala je takole: »Preljubi gospod dimnikar! Prosim Vas prav lepo, pridite pogledat naš dimnik, ker ne moremo kuhati. V vsej ljubezni Vas neustopno pričakuje Vaša ljubeča Anica X.«

2. **Dobro sree.** Milančku je prinesla teta dve lepi igrčki. Nekaj časa je deček igral z njima, potem pa je vzel eno v roko ter rekel: »To bom dal sestrici!«

Mati: »Tako je prav! Priden fantek vselej deli s svojo setrico. Zakaj pa ji hočeš dati večjo in lepšo igrčko?«

Milanček: »Ker je že polomljena!«

3. **Nauk o lepem vedenju.** Jožek in Mihec dobita dva kosa potice. Jožek seže brž po večjem kosu in začne hlastno jesti. Mihec: »Kako se moreš tako nespodobno vesti?« Jožek: »Zakaj?« Mihec: »Ali ne veš, kateri kos moraš vzeti, če se ti ponudi večji in manjši kos?« Jožek: »A, tako! Kateri kos bi pa bil vzel ti?« Mihec: »Seveda manjšega!« Jožek: »Saj ga tako imaš!«

4. **Želja po izobrazbi.** Učitelj: »No, Franček, ali se že veseliš, drug teden zopet začne šola?«

Učenec: »Seveda, saj moram nabiti Kolarjevega Mihca, ker mi je podrli mline, a ga drugače ne morem dobiti.«

ZAHVALA.

Za mnogoštevilne dokaze iskrenega sočutja povodom smrti našega preljubega, nepozabnega soproga, oziroma predobrega, skrbnega očeta, brata in svaka gospoda

JAKOBA STIPPER

voznika in posestnika

ter za mnogobrojno časteče spremstvo na njegovi zadnji poti izreka-mo vsem našo najprisrčnejšo zahvalo.

Posebno pa se zahvalujemo preč. gosp. župniku Pater Valerijanu za njegove lepe tolažilne besede ob grobnici ter godbi »Omladinā« za žalne koračnice ter vsem onim, ki so zadnji dom blagopokojnika okrasili z obilnim cvetjem.

Maribor, 27. avgusta 1929.

1086

Žalujejoči ostali.

Specialiteta :

krstna
oprema

L. PUTAN, Celje
Ustanovljeno leta 1898

1086

Gepelj in mlatilno kupim, ponudbe sprejme Heribert Skaza, Pavloveci, Ormož; 1088

Otrok, fant 9 mesecev star se da kot svojega. Služkinja gostilne Čehaj, Loka, Sv. Janž na Drav. polju. 1087

Izjava Podpisana s tem izjavljava, da nisva plačnika za najinim sinom Antonom Juričem. — Mihael Jurič l. r., Frančiška Jurič l. r., stanujoča v Grinci 16 pri Cankovi, Prekmurje. 1089

»Skoraj bi me bil dobil, tisti — policijski vohun!« je pravil.

»Mislili smo si, da bo kaj takega!« je zaklel Siva glava.

»Izkrcali so me na Kozjem potoku,« je pripovedoval Livardot, in nagnil vrč. »In tam so me pustili, da si sam najdem pot po deželi. Poznal sem jo, svojo pot, in namenil sem se, da bom potoval po noči, po dnevi pa ležal skrit, kjer se bo dalo.

Ni me bilo strah, vkljub temu pa sem nape-njal oči in ušesa, — radi vohunov, ki bi utegnili kje prežati na mene. Zletel sem na vrh Pasjega zoba. Obrežje je bilo prazno in zapuščeno, žive žuše ni bilo videti, noč je bila temna in vilharna. Stal sem na robu čeri in spodaj, dobrih dvesto metrov pod menoj, so hūtali valovi ob skale.

Hipoma je nekdo planil nad mené izza pečin. Napad je bil tako silen in nagel, da sem komaj imel čas se obrniti in prijeti napadalca. Čutil sem, da sem izgubljen. Moj nasprotnik je bil majhne postave in mršav, prav kakor sem jaz, pa je bil nenavadno močen. Obupno sva se borila, on in jaz, za življenje je šlo.

Na srečo,« je nadaljeval Livardot in se okrep-sal z novim požirkom, »sem preživel svoja naj-

boljša leta v Angliji, kjer je umetnost v samo-obrambi na vrhuncu. Mnogo sem se naučil. S spretno kretnjo, ki mi jo je pokazal prvak v rokoborbi, sem se nasprotniku izmuznil in trenutek pozneje je izgubil tla izpod nog. Zakrilll je z rokami in nato je z groznim krikom zletel dvesto metrov globoko v prepad.

In tako sem opravil z njim,« je nadaljeval Livardot po kratkem zgovornem molku in zmagovito pogledal po chouanli, ki so ga brez sapa poslušali. »Ta predrti vohun, ki ga sedajle že satan drži v krempljih, mi je pri padcu nogo izvinil, preden je odšel k svojim prijateljem v pekel, in zato sem prišel nekoliko pozno. Nisem mogel hoditi. S trudom sem vlekel tri tedne svojo holno nogo za seboj, bal sem se že, da bom prišel prepozno k pogrebu Korzikanca.«

»Hvalabogu, da si tu!« je vneto vzkliknil eden chouanov.

»Vse je pripravljeno,« je dejal Siva glava. »Pa če bi ne bil prišel, bi ne bili vedeli, kaj nam je storiti — potem.«

Livardot je vstal, dvignil vrč visoko in rekel slovesno:

»Potem bomo proglasili Njegovo veličanstvo Ludovika XVIII. za francoskega kralja. Ob zori

nasamo i onemu, ki zna
kmečarji in hmelj
pro-
dell. Kupite zalo knjigo HMEĽJARSTVO! Slane Din 50, vezane
Din 60. Dobi se v Cirkhovi tiskarni v Mariboru.

Hmeljarstvo nese,

MALA OZNANILA

Zasluzek!

Prodajalce posnemalnikov iščemo proti dobri plači. Javiti se, Tehna družbi, Ljubljana, Mestni trg 25/I. 1088

Kovčki in torbe za potovanja, šolske torbice, ročne torbice, listnice, denarnice, nahrbtniki, gamaše itd. ima v veliki izbiri in po najnižji ceni Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova cesta 13. 987

Gonilni jermeni iz najboljšega usnja za tovarne, mlatilnice, mlino in žage ima v zalogi v vseh širinah in po najnižjih cenah Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova c. 13. 988

Prazne vinske sode po 300 litrov proda. Kacijanerjeva ulica 15, Maribor. 1076

Učenca za trgovino mešanega blaga, ki je dovolj razvit in dober računar in ima veselje do trgovine sprejme takoj Vinko Zorko, Sv. Andraž v Slov. gor. 1087

Urarski vajenec se sprejme pri Fr. Kneser, urar, Maribor, Aleksandrova česta 27. 1075

Sprejmejo se trije dijaki srednješolci na stanovanje in hrano. Dopiši na J. Košar, pekarna, Maribor, Kettejeva 22. 1073

Krasno posestvo, orondirano, 8 orolov, 20 minut od Ptuja, enonadstropna hiša se proda. Šegula, Mestni vrh, Ptuj. 1069

Pijuča! Pljučne bolezni ozdravi Dr. Pečnik, pljučni zavod (Privat-Lungenheilstalt) Sečovo, železniška postaja Rogaska Slatina. Sprejema bolne! 1082

VOZNI RED

veljaven od 15. maja, je izšel. Dobi se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in stane **2 Din**

se bomo zbrali v tej hiši in v slavnostnem sprevedu bomo korakali v mestno hišo, pevajoč Te Deum. In ko se bo mesto zbudilo, bo že zastava z belo lilijo vihrala nad vsemi javnimi hišami in častivredni meščani mesta Cean si bodo meli oči in videli, da se je Francija prebudila iz svojega težkega, morečega sna in da spet sedi zakoniti kralj na njenem prestolu.»

Livardot je sedel in glasno so mu vzklikali in ploskali chouani. Polni vrči so spet priromali na mizo in z globokimi požirki je družba slavila bodočo, gotovo zmago.

»Sedaj pa na delo, prijatelji!« je živahno povzel Livardot.

»Na delo —?« se je čudil Beli kljun. »Pa sem mislil, da si utrujen —!«

»Bil sem,« se je smejal Livardot. »Pa vino me je poživilo.«

Potegnil je šop papirjev iz žepa in jih naglo pregledal.

»Ne bom jih več potreboval,« je pravil. »In čim manj ima človek takih reči pri sebi, tem bolje je zanj in za njegove ljudi!«

»Obrnil se je k peči, vzel papir za papirjem, ga vrgel v plamen in pri tem živahno razlagal:

»Tule je zapisnik vaših imen, vi lopovi!« je

Delavnica za mizarja z večjim prostori z orodjem, električno razsvetljavo v lepem kraju, pet minut od kolodvoza, brez vsakršne konkurence, dela za eno leto naprej, se odda takoj. Naslov v upravi lista. 1084

Mlinarskega vajenca, zdravega in poštenega ne izpod 16 let starega sprejme takoj Umetni mlin Hanson, Frate, Marija Snežna. 1082

Za svojo dam deklet 18 mesecev staro. Jernej, Rošpoč pri Mariboru. 1080

Viničar se sprejme z večletnimi spričevati s tremi do štiri delavskimi močmi. Elnik Josip, Sv. Peter pri Mariboru. 1079

Učenec se sprejme. Spolenak Ivan, kovaški mojster, Sp. Breg, Ptuj. 1085

Viničarja s tremi delavskimi močmi sprejme Šepec, Maribor, Grajski trg 2. 1083

Majer in viničar z dvema ali štirimi delavskimi močmi išče službo s 1. novembrom. Naslov v upravi lista. 1083

Čitajte „Slov. Gospodarja“

Revolucija v mizarški stroki!
MIZARSKI LES
INFORMACIJE DAJE: DRUŠTVO ZA OBRATNE POTREPSTINE U OSIJEKU.

484

Tudi največja žehta

je hitro gotova, ako se uporablja pravo **MIL O**. Nepobitno dejstvo je, da tej zahtevi odgovarja v polni meri

pravo terpentinsvo milo „Gazela“

TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA! Ustan. l. 1904.

KILNE PASE

trebušne obveze, proti vsečemu trebuhu, potujočim ledvicam in znižanju želodca, gumijevе nogavice in obveze na krčne žile.

Umetne noge in roke, korsete, bergle, podloge za ploske noge, suspensorije in vse aparate proti telesnim poškodbam izdeluje staroznaha tvrdka po zelo nizkih cenah. 121

Franc Podgoršek naslednik FRANC BELA, bandažist, MARIBOR, Slovenska ulica 7.

Pismena naročila se točno izvršujejo ter pošiljajo po povzetju.

pravil. »Siva glava, ki o njem že nisem čul od svojega petega leta sem. Beli kljun, tebe sem koj spoznal. Trda pest, Zeleno oko, — tudi vaju sem spoznal. Naši vodje so mi pravili o vas.

In tule gre v plamen vaše nocojnje geslo! Kako sem se mučil, da sem si ga zapomnil! Malo predolgo je za moje možgane! Pa mislim, da ga ne bom več pozabil!

Ali bi me spustili skozi vrata, če bi se bil zmotil?« se je malomarno nasmejal.

»Nel« je odgovoril Siva glava rezko. Pa koj je pridjal, kot bi hotel popraviti svojo rezkost:

»Pomisli, kaj vse tvegamo to pot!«

»Vem, vem,« je dejal Livardot resnobno.

»Hotel sem s svojim vprašanjem le preizkušiti vašo previdnost.

Sedaj pa,« je nadaljeval odločno. »Tule je načrt gradiča Les Acacias. Grad je prav tak, kakršen je bil ob času mojega očeta.«

Potegnil si je stol k mizi, razgrnil po njej načrt in se sklonil nad njim. Obraz si je zasenčil z roko. Chouani so se drenjali krog mize in stegovali vratove, da bi tudi videli načrt.

»Torej pa povejte predvsem, kaj vse ste že pripravili!« je dejal Livardot.

»Storili smo točno vse po navodilih, ki ste

SOCIJALNO VPRAŠANJE

spoznavaj in pomagaj rešiti! Zato si kupi dr. Je-rejevo knjigo: »Socialno vprašanje« za Din 28.— Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Naznanilo.

Centjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem preselil svojo

kiparsko in pozlatarsko delavnico v lasno hišo v Zavodni šte. 38,

kjer bodem izvrševal svojo obrt nadalje. Ob tej priliki se priporočam častiti duhovščini ter centjenemu občinstvu za naročila vseh predmetov, spadajočih v mojo stroko. Na novo se stavijo in popravljajo oltarji, kipi, reliefi, razpela, okvirji itd. iz najboljšega materiala po najnižjih cenah. Rezanje pohištva v vseh slogih.

Z odličnim spoštovanjem

JOŠKO LAPUN, kipar, pozlatar
Celje, Zavodna št. 38

1066

POSESTVO v Senčaku 5 na prodaj. Več pri Kajnik-u v Senčaku, p. Juršinci ali pri Šnejdar, Maribor, Prečna ulica 3. 1062

Iščem posestivo v namem v okolici Maribora. Naslov v upravi lista, 1072

Učence z mečansko šolo in boljnih staršev se sprejme takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe na naslov: Kostanjevec, d. z. o. z. manufakturna zalega, Ptuj. 1071

Trgovskega vajenca iz poštene hiše z dobro šolsko izobrazbo, zdrav, krepek, sprejme Jos. Farkaš, trgovec z mešanim blagom v Sv. Juriju ob Ščavnici. Hrana in stanovanje v hiši. 1064

Nova trgovina

Tekstilni Bazar, Maribor,
Vetrinjska ulica 15

nudi najceneje blago za obleke, svilene robce že od 20 Din naprej, cajgaste robce od 5 Din naprej itd.

876

USNJE

1078

in čevljarске potrebščine, kakor tudi vsakovrstne gornje dele čevljev kupite najboljše in najceneje pri **Vaclav Vošinek, Maribor, Koroška c. 13**

Loterija

«Slomskove sirotišnice» v Slov. Bistrlici dne 25. avgusta 1929. Izžrebanih je bilo sledečih 600 dobitkov.

2861	15273	4763	19100	4846	5668	16171	9593	16110	20814	526	9724	2962	7921	19586	5431	3227	12969	28014	5454	15007	6476	9990	26945
19861	16466	17277	15012	20587	811	24848	16711	18216	1924	279	23666	4610	23795	20869	14095	27190	1843	23022	3310	23331	5477	11054	12403
7277	4634	4667	21663	17608	21976	21137	29084	12862	11498	16610	16981	29155	6421	5101	6556	13168	6235	16505	17865	21108	7142	26837	1011
24328	20962	7212	21109	169	5468	25647	8579	3975	21904	27409	16666	24170	21021	6980	807	28008	27388	8591	25580	14633	25822	26998	2842
5126	17336	331	18034	6656	3680	29341	333	6848	13134	6098	9298	29637	13212	23873	4788	8532	16021	18556	22602	11002	8600	6116	8317
20664	22855	25991	12041	26934	22306	23731	21942	26850	27927	864	23565	25759	17549	9811	12289	2354	20695	10808	8258	19269	14968	6405	19677
19354	19535	25979	20261	26248	9369	29979	12464	20339	4123	12274	29772	12421	13286	10995	22929	5280	27996	4776	2969	1431	23590	7649	22609
24288	14622	19520	21233	2674	11890	24350	14117	27096	24393	23507	18987	19855	25912	13836	7955	18059	727	8153	28391	12942	11492	27632	10803
26192	14905	5608	914	29690	20029	173	9855	28815	7158	22391	16349	18408	10831	6780	982	12518	10138	24700	1096	2793	14260	436	28207
23752	11307	17118	7403	14842	24030	5290	18195	5596	20083	4358	5430	17238	10038	20000	17132	22027	13638	28727	11708	13809	335	26537	11887
24348	24397	16379	6922	21149	22799	17196	22991	6090	20227	20567	15063	18043	7369	17572	15479	3038	21880	15136	20125	22905	16579	17771	25818
26870	10631	11042	23596	5714	26894	19549	11122	14333	7416	19137	22366	5859	13566	8036	3010	1288	4206	1563	14300	760	2955	14101	15532
3653	1236	14106	15035	183	8138	12559	13690	20013	24911	12601	12060	2992	2553	12142	6234	8721	11164	17683	29596	23205	9235	2318	21274
27247	21629	3619	7947	5232	27772	28847	20608	2902	12468	20309	1812	19855	25912	13836	7955	3866	27790	13799	7280	15129	3800	6214	3472
11226	23198	2350	10406	2309	21909	29493	1041	28815	7158	22391	16849	9462	14758	27608	7178	10541	20472	5076	21800	19669	15543	21072	13600
15356	327	15841	5334	16295	28799	22618	17874	2898	9831	14811	23638	25977	27339	3563	16253	2374	14752	8111	18968	29780	14236	5975	7477
27689	25110	6571	24713	159	11041	20527	21304	14333	7416	19137	22366	5859	13566	8036	3010	4782	10643	14793	23973	5236	16164	24000	22956
13702	17456	442	10519	15679	24477	6967	4023	20791	10654	230	20780	12556	18014	9327	23576	29270	10847	16223	276	18111	18291	6267	19291
6554	1441	19051	6258	23518	18428	21398	15655	13443	2771	14951	13639	7185	11930	27046	7671	4462	2507	25017	23840	57	24001	29259	16743
19600	18803	16746	25633	18805	18442	4901	15090	3274	18995	27201	24072	5842	6794	21653	27142	20080	2772	16567	7317	27023	1355	27324	25636
28586	17942	21224	20902	5570	19889	19566	23956	14237	12127	4642	11850	17316	21660	17151	14105	21541	10194	14393	7105	25513	25667	8539	14124
15672	1211	14683	8372	22815	26128	7276	26430	15842	24165	7792	1764	11696	11199	6266	17362	5700	5786	11855	26225	2602	29966	19758	19906
16535	24197	16221	11157	14627	6953	16862	8025	15248	11453	9182	26083	22664	25179	13770	16317	14445	19416	13709	6844	28446	3935	22808	6638
17344	10329	21655	29037	16156	28846	25122	24524	17285	122	26636	5636	4818	24677	12168	11328	11145	406	19170	4644	15921	6145	27600	6717

Po navedenih zaporednih številkah se ravna tudi dobitki po svoji vrednosti. Prve navedene izžrebane številke so zadele največje dobitke, vse poznejše pa dobitke manjše vrednosti. Stroške za dobavo dobitkov nosi vsak sam. Za eventuelne pomote uredništvo ne odgovarja.

nam jih poslali iz Jersey,« je razlagal Siva glava in kazal z umazanim prstom po načrtu. »Trda pest je dobil službo za vrtnarja v gradu in je kmalu našel tisti zadelani vhod, ki ste o njem pisali. Najbrž so po njem svojčas spravljali vinske sode v klet. Brez težave je Trda pest med delom v vrtu, ko ga nihče ni videl, odstranil kamenje, ki je zapiralo vhod v rov. Nato je bil posel lahek.«

»Puščal sem zadnja vrata odprta,« je segel vmes Trda pest. »Po noči so se tovariši ukradli v vrt in po rovu v klet. Na koncu rova smo izlahka našli loputo, o kateri ste nam pisali in ki se odpira v klet pod gradom. Dvignili smo jo in s tem smo delo že pravzaprav opravili.«

»Nato smo položili v klet dva kilograma smodnika,« je pridjal choun, ki so ga klicali za Zeleno oko.

»Po noči smo ga nosili v klet, sodček za sodček,« se je oglasil Siva glava.

»Netilna vrstica je položena!« je pripomnil Beli kljun.

»Če bi tudi ne bil prišel, bi bili zažgali!« je zagodel eden. »Nismo se trudili zaman!«

Vsi hkrati so govorili, vsak se je hotel oglaaiti, vsak se je hotel pohvaliti s svojim deležem

na osvoboditvi Francije. In vsak je tudi pričakoval, da mu bo sloviti Livardot tudi preskrbel za primerno nagrado.

»Hvalabogu torej, da sem še prispel o pravem času!« je vneto dejal Livardot. »Kedaj pride Korkizanec?«

»Jutri popoldne,« je poročal Siva glava.

»In spal bo v gradu Les Acacias?«

»Samo tisto noč.«

»Velika slavnost bo tisti večer v gradu. Maršal Cornier je razposlal na stotine vabil,« je pripovedoval Beli kljun.

»Izvrstno!« je vzkliknil Livardot. »Počakali bomo seve, da gostje odidejo in da gredo v gradu spat, vse s Korkizancem vred. In ti, Siva glava, tebi dam častni nalog, da prižgeš vrvico, ki bo poslala Napoleona med zvezde na zajutrak!«

Med tem pa,« je nadaljeval s poudarkom, »porabite vi drugi jutrišnji dan, da poiščete vse naše prijatelje in zaveznike, ki so obveščeni o našem velikem podjetju in da jih v mojem imenu povabite, naj pridejo na večer sem v tole hišo. Grom smodnika naj bo znamenje, ki nas bo vse tukaj zbralo, da slovesno proglasimo našega zakonitega kralja in zmagovalno vkorakamo v mestno hišo. Ste razumeli?«

NA POLJANI — najboljša Meškova povest je zopet na razpolago. Vsakdo naj jo še to zimo prebere! Stane Din 25, vezana Din 38. Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

„Na sveži zrak

mora Majdica“, pravi gospa Mica. Ponosna je, da vsi občudujejo njeno lepo in dobro negovano Majdico, v snežnobelem in duhtečem perilu. Ravno zato rabi ona za pranje samo

Schichtov RADION

Hočete se rešiti Vašega revmatizma in protina?

Trganje in bodenje v udih in sklepih, otekli udi, skrivljene roke in noge, trganje in bodenje v raznih delih telesa, celo slabost oči so večkrat posledice revmatizma in kostobolja, ki se mora odstraniti, ker drugače bolezen vedno bolj napreduje.

Jaz Vam nudim

zdravilno pitje, ki razkroji sečno kislino, pospešuje izmenjavo snovi in izločevanje, torej ne kako univerzalno ali tajno zdravilo, ampak en produkt, ki ga proizvaja narava sama za odrešenje bolehavega človeštva.

Vsakemu dam brezplačno za poskus!

1068

Pišite mi takoj in Vi dobite od mojih po celem svetu nahajajočih se skladišč popolnoma brezplačno in franko en poskus obenem z podučljivo razpravo. Vi se boste sami prepričali o neškodljivosti tega sredstva in o njegovem hitrem delovanju.

AUGUST MÄRZKE, BERLIN-WILMERSDORF, Bruchsalerstrasse Nr. 5. Abt.: 24

965

Ne premissljuje

če potrebujete obleko, ampak zahtevajte še danes od veletrgovine STERMECKI nove vzorce, kjer boste našli ogromno izbiro sukna, ševjota in kangarna za moške obleke, krasnega in modernega blaga za damske plašče, svile, žameta, parhenta, platna in razne druge manufakture za obleke in perilo. Naročila čez Din 500 pošilja se prosto poštine. Novi ilustrirani ceniki z več tisoč slikami se pošlje vsakemu zastoj in prosto.

Veletrgovina R. STERMECKI, CELJE štey. 24, Slovenija.

Hrastove, bukove in borove prage (švelerje) ter vsake vrste trdi les posebno oreh, črešnja, bruška, javor, jelša in lipa kupuje stalno Rudolf Dergan, trgovec, Laško in prosi za ponudbe. 1021

Kupim mali vinograd v bližini Slov. Bistrice v obsegu do poldruega orala, novejši nasad. Poleg vno grada je lahko nekaj sadonosnika in kaka njivica, ter preprosta hišica. Vsega skupaj naj ne bo čez 3 do 4 orale. Ponudbe na upravo Slov. Gospodarja.

Mizarski učenec se sprejme. Strossmajerjeva ulica 10, Maribor. 1033

Kmetje ptujskega okraja izmenjajo zrnje za najboljšo moko v menjalnici Budina pri Ptujju. 934

Viničar z najmanje 4 vinogradniškega dela večimi delavskimi močmi se sprejme na večjo viničarijo v okolici Št. Petra pri Mariboru. Ponudbe pod naslovom: Poštni predal 9 — Ormož. 1041

Prodajam Diselmotor, 30 HP, sistem Deutsche Werke. 1 valjni stol z dvema valjakoma za štoranje, sistem »Ganz«, 1 kompletni mlin-ski kamen, vse v najboljšem stanju. — Ivan Böhm, umetni mlin, Fram pri Mariboru. 1070

V najem se odda pekarna pri Mariboru. Naslov se izve v upravnishtvu lista. 1074

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z n. z.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.
 Stanje hranilnih vlog nad 55.000.000 dinarjev.

Vlagatelji ne plačajo od obresti

nobenega rentnega davka

ter dobijo obresti izplačane v celoti brez kakega odtegljaja.

1

Scherbaum^{oo} kruh je najboljši in zdrav!

826

V tem so si vsi edini

Obleke za
neveste, moško
in žensko blago, po-
stojno in živočno perilo

samo iz

Klobuke, o-
bleke, čevlje, nogavice
I. t. d.

trgovske hiše

Franc Kolerič
Apače

686

Otvoritveno naznanilo!

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da otvorim dne 7. septembra v Mariboru na Glavnem trgu (bližu apoteke Sv. Areh) v novodograjeni hiši trgovino z

manufakturno, usnjem, špecerijo in kmetijskimi potrebščinami.

V zalogi bom imel po izredno nizkih cenah prvo-vrstne štofe iz čeških tovarn, kmetsko hlačevo, volneno blago za ženske obleke, cajge, cvrnato blago, parhente, belo in rujavo platno, robce svilene in navadne, srajce, nogavice itd.

Najtrpežnejše podplate, nepremočljivo usnje, boks, ševro in druge čevljarske potrebščine.

Vse vrste špecerijskega blaga kakor n. pr. sladkor, kavo, moko, olje, milo itd.

Izmenjavalo se bode olje za bučno seme luščeno in ne-luščeno, rips, mak in solnčnice.

Komisijska zaloga umetnih gnojil in gospodarskih potrebščin od Kmetijske družbe.

Priporoča se vsem za mnogoštevilni obisk

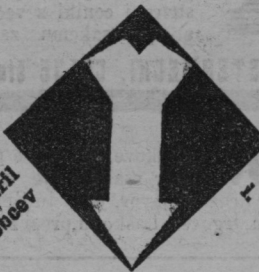
1063

KLANJŠEK FRANJO.

Moški, ženske, stari, mladi!

Vam vsem je naša znana pletarna za to zimo pripravila veliko izbiro toplih pletenih

Ipolc
vest
puloverjev
oblek
kostumov
krzil
robcev

letov
šalov
kapuc
dikolenit
rokavje
nogavje
I. t. d.

1024

I. t. d.

Vse iz čiste volne in tako po cen, kakor še dosedaj no-beno leto. Zato pa predno, te reči kupite, si oglejte to

veliko zalogo V PLETARNI M. VEZJAK
Maribor. Vetrinška ul. 17

Oglašujte

v Slov. Go-
spodarju.

Motorno kolo

na prodaj, močno in v najboljšem stanju se u-godno proda. Naslov v upravnistvu. 1065

Manufakturna trgovina ANTON MACUN - Maribor

Gospeska ul. D

10

blago za hmeljske vreče, izgotovljene
moške obleke od Din 290.— naprej,
dežje obleke od Din 99.— naprej, zimske
vrhnje suknje od Din 330.— naprej. Isto-
tako nudi vse vrste štofa, volne, barihenta, ne-
premočljivega platna, blaga za zimske plašče,
konjske odeje in kože po izredno nizkih cenah.

Vsakdo se naj pred nakupom ogleda veliko zalogo ter se prepriča o nizkih cenah. 980

LUNA EKSPORTNA HIŠA, MARIBOR

Aleksandrova cesta 19

Dobroznana, najboljša in najcenejša tvrdka za nakup galanterije, pletenine, kratkega blaga ter igrač na drobno in debelo. 577

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v lastni hiši, Cankarjeva ulica št. 4 poleg davkarije

Stanje hranilnih vlog zna-
ša nad Din 25.000.000.—
Posojila na vknjižbo, po-
rošivo ter zastavo pod
najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000
članov-poseselnikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni in invalidni davek
plačuje posojilnica iz svo-
jega in ga ne odteguje
vlagateljem.